

Valtuusto

17.11.2025

Kokoustiedot

Valtuusto

Aika 17.11.2025 klo 17.30 - 21:45
Tauko klo 19.30 – 20.00
Paikka Valtuustotalo, Espoonkatu 5

Läsnä

Hyrkkö Saara puheenjohtaja
Aaltonen Juri valtuutettu
Ahonen Emmi valtuutettu
Alaviiri Kaisa valtuutettu
Ali Habiba valtuutettu
Aro Olli valtuutettu
Cederlöf Karin valtuutettu
Elo Simon valtuutettu
Elo Tiina valtuutettu
Erämaja Elias valtuutettu
Fagerström Noora valtuutettu
Gestrin Christina valtuutettu
Grönroos Simo valtuutettu
Guzenina Maria valtuutettu

poistui klo 20.00, tilalle
varavaltuutettu Rönni-
Sällinen Annika

Gästrin Eva-Lena valtuutettu
Halkosaari Tommi valtuutettu
Havu Isto valtuutettu
~~Hietanen Tanskanen~~ valtuutettu
~~Ira~~
Hokkanen Ari-Pekka valtuutettu
Holma Jussi valtuutettu
Hopsu Inka valtuutettu

tilalla varavaltuutettu
Stenholm Elena

Hukari Hanna valtuutettu
~~af Hällström Nina~~ valtuutettu

tilalla varavaltuutettu
Löyttyniemi Meri

tilalla varavaltuutettu
Stähle Julia

Immonen Ella valtuutettu
Juuti Sini valtuutettu
Juvonen Arja valtuutettu
Järvenpää Kaarina valtuutettu
Kajava Henna valtuutettu

esteellinen § 151, tilalla
varavaltuutettu Ampuja
Ari

Karimäki Johanna valtuutettu
Katainen Mervi valtuutettu
~~Kauma Pia~~ valtuutettu

tilalla varavaltuutettu
Blomqvist-Kakko Minea

Kauste Mika valtuutettu
Keisteri-Sipilä Elli valtuutettu

	Kerola Hannele	valtuutettu	tilalla varavaltuutettu Ahlroos Tiina
	Kilpijoki Kerttu-Liisa	valtuutettu	
	Kokko Elina	valtuutettu	
	Kurri Vanessa	valtuutettu	poistui klo 18.24 § 151, tilalle varavaltuutettu Morbin Petra klo 19.13 § 151
	Kurronen Sanna	valtuutettu	
	Laakso Mikko	valtuutettu	
	Laakso Ville	valtuutettu	
	Laiho Mia	valtuutettu	
	Laine Aino	valtuutettu	
	Lievonen Mikko	valtuutettu	
	Limnell Jarno	valtuutettu	
	Lindholm Julia	valtuutettu	saapui klo 17.56 § 151 tilalla varavaltuutettu Paldanius Martti
	Markkula Markku	valtuutettu	
	Marttila Helena	valtuutettu	
	Miettinen Anja	valtuutettu	
	Mäkäräinen Karoliina	valtuutettu	
	Nevanlinna Risto	valtuutettu	
	Nieminen Pinja	valtuutettu	
	Nores Mia	valtuutettu	tilalla varavaltuutettu Malkamäki Marianne
	Nurminen Minna	valtuutettu	
	Partanen Henna	valtuutettu	
	Peltoniemi Noora	valtuutettu	
	Poutala Mika	valtuutettu	
	Puntila Päivi	valtuutettu	
	Rodriguez Elina	valtuutettu	
	Saarentaus Elina	valtuutettu	
	Saita Maria	valtuutettu	
	Salovaara Taru	valtuutettu	
	Sammallahti Tere	valtuutettu	
	Sarasmaa Aleksi	valtuutettu	
	Seppälä Peppi	valtuutettu	
	Sielo Susanna	valtuutettu	
	Sistonen Markku	valtuutettu	
	Stenvall Nora	valtuutettu	
	Särkijärvi Jouni J.	valtuutettu	
	Taussi Liina	valtuutettu	
	Tiitinen Helena	valtuutettu	
	Valkeapää Terhi	valtuutettu	
	Vanhanen Joel	valtuutettu	
	Vehmanen Emma- Stina	valtuutettu	
	Vuornos Henrik	valtuutettu	poistui klo 21.34 § 154
	Värmälä Johanna	valtuutettu	
Muut saapuvilla olleet	Pohjanmaa Kaisa	nuorisovaltuuston edustaja	
	Mykkänen Kai	kaupunginjohtaja	

Narvo-Akkola Merja	kasvun ja oppimisen toimialajohtaja	
Isotalo Olli	kaupunkiympäristön toimialajohtaja	
Heinaro Mervi	elinvoimajohtaja	
Konttas Ari	rahoitusjohtaja	saapui klo 17.45 § 151
Pajakoski Johanna	viestintäjohtaja	
Ala-Aho Virpi	kaupunginreviisori	
Tanska Harri	kaupunkitekniikan johtaja	läsnä § 147 - 150, poistui klo 17.44 § 150 jälkeen
Aaltonen Matti	juristi	
Majuri Jouni	kaupunginsihteeri, sihteeri	

Allekirjoitukset

Saara Hyrkkö
puheenjohtaja

Jouni Majuri
sihteeri

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty

Noora Fagerström
pöytäkirjantarkastaja

Liina Taussi
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Tämä pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa 24.11.2025

Käsitellyt asiat

Pykälä nro	Liite nro	Kokousasian otsikko	Sivu
§ 147		Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	6
§ 148		Pöytäkirjan tarkastajien valinta	7
§ 149		Kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenen täydennysvaali	8
§ 150	1 - 5	Metron kapasiteettihankkeen hankesuunnitelman päivityksen hyväksyminen	11
§ 151	6 - 20	Länsirata Oy:n osakassopimuksen hyväksyminen	20
§ 152		Valtuustokysymys lasten ja nuorten turvallisuudesta veden äärellä	41
§ 153		Valtuustokysymys HPV-rokote kattavuuden nostamisesta	44
§ 154		Valtuustoaloite yrityshautomon perustamiseksi eri alojen opiskelijoille (Pöydälle 20.10.2025)	48
§ 155		Valtuustoaloite toisen asteen yrittäjyyskasvatuksen ohjelmasta	52
§ 156		Valtuustoaloite lasten ja nuorten Tempo-orkesterin perustamisedellytysten selvittämisestä (Pöydälle 20.10.2025)	62
§ 157		Valtuustoaloite yhdysvaltalaisen tutkijoiden houkuttelemiseksi Espooseen	67
§ 158		Valtuustoaloite yläkoulujen kahdeksan aamuista luopumiseksi	72
§ 159		Valtuustoaloite ohjauksesta varhaiskasvatusmaksujen tulokset selvityksen tekemiseen turhien perintäprosessien välttämiseksi	80
§ 160		Kokouksessa jätetyt aloitteet ja kysymykset	85

§ 147

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Päätös

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Selostus

Valtuusto oli kutsuttu koolle puheenjohtajan allekirjoittamalla 6.11.2025 päivätyllä jäsenille toimitetulla kokouskutsulla.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

7/88

Valtuusto

§ 148

17.11.2025

§ 148

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Nora Fagerström ja Liina Taussi.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

8/88

Kaupunginhallitus
Valtuusto

§ 326
§ 149

10.11.2025
17.11.2025

Asianumero 96/00.00.01/2025

Valtuusto 17.11.2025 § 149

§ 149

Kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenen täydennysvaali

Valmistelijat / lisätiedot:
Kaukonen Katariina

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Valtuusto valitsee kaupunkisuunnittelulautakuntaan Johanna Karimäen (Vihr.) henkilökohtaiseksi varajäseneksi Juha Hovisen (Vihr.) tilalle _____ (Vihr.).

Käsittely

Puheenjohtaja ehdotti, että valtuusto valitsee kaupunkisuunnittelulautakuntaan Johanna Karimäen (Vihr.) henkilökohtaiseksi varajäseneksi Juha Hovisen (Vihr.) tilalle Jetro Sutisen (Vihr.).

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi puheenjohtajan ehdotuksen tulleen hyväksytyksi yksimielisesti.

Päätös

Valtuusto:
Valtuusto valitsi kaupunkisuunnittelulautakuntaan Johanna Karimäen (Vihr.) henkilökohtaiseksi varajäseneksi Juha Hovisen (Vihr.) tilalle Jetro Sutisen (Vihr.).

Selostus

Espoon kaupunki on 27.10.2025 saapuneella sähköpostilla saanut tiedon kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenen Juha Hovisen (Vihr.) menehtymisestä, minkä vuoksi on toimitettava täydennysvaali.

Hallintosäännön I osan 4. luvun 6 § mukaan kaupunkisuunnittelulautakunnassa, teknisessä lautakunnassa ja ympäristö- ja rakennuslautakunnassa on 13 jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen. Lautakuntien jäsenistä vähintään viiden tulee

olla valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Puheenjohtajan tulee olla valtuutettu ja varapuheenjohtajan valtuutettu tai varavaltuutettu.

Kuntalain 74 §:n 1 mom. mukaan vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö
- 2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa
- 3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos

kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa

Toimielimiä valittaessa on otettava huomioon tasa-arvolain säännökset. Kunnallisten toimielinten valintaa koskee tasa-arvolain 4 a §, jonka mukaan kunnallisissa toimielimissä tulee valtuustoa lukuun ottamatta olla vähintään 40 % naisia ja vähintään 40 % miehiä.

Lautakunnassa tulee siten olla toista sukupuolta edustettuna vähintään kuusi (6). Kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenistä seitsemän (7) on miehiä ja kuusi (6) naisia. Varajäseneksi valittava voi olla mies tai nainen.

Tasa-arvovaatimus koskee erikseen varsinaisia jäseniä ja varajäseniä. Lain mukaisen kiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan laki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta. Myöskään puheenjohtajistoa vaatimus ei erikseen koske. Tasa-arvolaista poikkeamiseen on oltava erityinen syy.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 10.11.2025 § 326

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa valtuustolle, että valtuusto valitsee kaupunkisuunnittelulautakuntaan Johanna Karimiehen (Vihr.)

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

10/88

Kaupunginhallitus
Valtuusto

§ 326
§ 149

10.11.2025
17.11.2025

henkilökohtaiseksi varajäseneksi Juha Hovisen (Vihr.) tilalle
_____ (Vihr.).

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

11/88

Kaupunginhallitus
Valtuusto

§ 302
§ 150

27.10.2025
17.11.2025

Asianumero 5057/02.08.00/2022

Valtuusto 17.11.2025 § 150

§ 150

Metron kapasiteettihankkeen hankesuunnitelman päivityksen hyväksyminen

Valmistelijat / lisätiedot:
Tanska Harri

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Valtuusto

1

hyväksyy metron luotettavuuden ja kapasiteetin kehittämiseen liittyvän junakulunvalvonnan toteutuksen hankesuunnitelman (METKA) päivityksen (syyskuu 2025) niin, että hankkeen arvonlisäveroton kokonaishinta on Espoon osalta enintään 52,9 milj. euroa.

2

toteaa, että hankkeen toteutusvastuu Espoon osalta säilyy edelleen Länsimetro Oy:llä ja investointi rahoitetaan rahoitusvastikkeilla Länsimetro Oy:n kautta.

3

toteaa, että hankkeen toteuttaminen edellyttää Helsingin ja Espoon kaupunginvaltuustojen yhtäläisiä päätöksiä päivitetyn hankesuunnitelman hyväksymisestä.

Käsittely

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Olli Isotalo poistui esteellisenä asian käsittelyn ajaksi (Länsimetro Oy:n hallituksen jäsen, HallL 28.1 § 5-kohta).

Päätös

Valtuusto:
Kaupunginhallituksen ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Hankkeessa uudistetaan metron junien kulunvalvontajärjestelmä liikennöinnin luotettavuuden turvaavalla ja tulevaisuuden kapasiteettitarpeet tyydyttävällä, kokonaistaloudellisesti kustannustehokkaalla, korkeamman automaatiotason tarjoavalla järjestelmällä. Näin varmistetaan metrojärjestelmän toimintavarmuus, turvallisuus ja kyky vastata mahdolliseen tulevaisuudessa kasvavaan kysyntään. Uudistus mahdollistaa infran puolesta metron vuorovälien lyhentämisen ja 25 % kapasiteetin noston.

Hanke koostuu junien jatkuvatoimisen kulunvalvontajärjestelmän hankinnasta, sen toimintaan tarvittavan radioverkon toteutuksesta, nykyisen liikenteenohjausjärjestelmän kehittämisestä niin, että siihen voidaan liittää uusi kulunvalvontajärjestelmä ja nykyisten M300-junien muokkauksesta junakulunvalvontajärjestelmän kytkemistä varten. Uusi kulunvalvontajärjestelmä mahdollistaa junien puoliautomaattisen toiminnan kuljettajan valvonnan alaisena.

HKL, Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy (Kaupunkiliikenneyhtiö), Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL), Länsimetro Oy ja Espoon kaupunki ovat sopineet yhteistyöstä metron kapasiteetin ja luotettavuuden parantamiseksi.

Helsingin ja Espoon kaupunginvaltuustot hyväksyivät 2022–2023 metron junakulunvalvonnan toteutuksen hankesuunnitelman, jonka arvonlisäveroton kustannusarvio oli 115,3 milj. euroa elokuun 2022 hintatasossa.

Päätösten jälkeen käynnistettiin hankkeen hankintavaihe. Hanketta koskevat suurimmat tarjoukset vastaanotettiin kesäkuussa 2025.

Hankintavaiheessa tarkentuneiden tietojen perusteella päivitetään hankkeen uusi arvonlisäveroton kokonaiskustannusarvio 155,9 milj. euroon. Kustannusnousu muodostuu sekä tarjoushintojen noususta että hankintaneuvottelujen aikana esiin nousseista tilaajan vastuulla olevista uusista riskeistä ja tehtävistä.

Aiemmat päätökset

Espoon kaupunginhallitus 31.8.2020, 274 §, hyväksyi Helsingin seudun ja valtion välisen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen 2020–2031 (MAL-sopimus).

Espoon kaupunginhallitus 31.8.2020, 277 §, päätti, että Espoon kaupunki tekee Helsingin kaupungin kanssa yhteistyösopimuksen metron kapasiteetin ja luotettavuuden lisäämistä koskevasta valmistelusta ja suunnittelusta.

Espoon kaupunginhallitus 18.1.2021, 26 §, päätti merkitä tiedoksi saamansa informaation metron kapasiteetin ja luotettavuuden lisäämisen yleissuunnitelmasta.

Espoon kaupunginhallitus 23.5.2022, 185 §, merkitsi tiedoksi metron kapasiteettihankkeen hankesuunnitelman selostuksen.

Espoon valtuusto 30.1.2023, 7 §, hyväksyi metron kapasiteettihankkeen hankesuunnitelman.

Hankkeen lähtökohdat ja tavoitteet

Metro on pääkaupunkiseudun joukkoliikenteen itä-länsiakselin selkäranka, jonka varaan matkustajia palveleva ja houkutteleva liikennejärjestelmä rakentuu. Metron palvelun tulee olla laadukasta ja luotettavaa, ja riittävä kapasiteetti on oleellista pääkaupunkiseudun joukkoliikennejärjestelmän toimivuuden kannalta.

Pääkaupunkiseudun metrossa on käytössä monia järjestelmiä, joiden elinkaari on hyvin pitkällä tai se on jo loppumassa. Näistä kiireisimmin uusimista tarvitsevat nykyinen pistemäinen junakulunvalvontajärjestelmä, joka perustuu junien pakkopysäytysjärjestelmään ja junien paikannuksesta vastaaviin raidevirtapiireihin. Vanhenevat järjestelmät tuottavat haasteita koko metroliiikenteen luotettavuudelle ja toimintavarmuudelle. Sujuvan liikennöinnin kannalta on kriittisen tärkeää, että liikenteenohjausjärjestelmän luotettava toiminta varmistetaan. Vuoden 2024 aikana n. 37 % ajamattomasta lähdistä johtui liikenteenohjausjärjestelmästä.

Junakulunvalvontajärjestelmä on keskeinen osa metron junaturvallisuuden varmistamista. Nykyistä järjestelmää ei ole mahdollista jatkokehittää siten, että se tukisi vuorovälien tihentämistä tulevaisuudessa.

Junakulunvalvontajärjestelmän huoltoon ja varaosien saatavuuteen liittyvien ongelmien takia merkittävät investoinnit ovat välttämättömiä. Nykyjärjestelmän turvallisuustaso ei täytä Euroopassa yleisesti sovellettavia, uusille raskaan raideliikenteen turvalaitejärjestelmille asetettavia vaatimuksia. Lisäksi vanhenevan järjestelmän ylläpito on hankalaa, sillä vanhenevan teknologian osajien määrä pienenee ajan myötä.

Edellä mainituista syistä esitetään järjestelmälle korvausinvestointia, joka täyttää turvalaitestandardien vähimmäisvaatimukset ja mahdollistaa tulevaisuudessa merkittävästi nykyistä tehokkaamman operoinnin.

Metroa tulee kehittää ennakoivasti, koska kulunvalvontajärjestelmän uudistaminen jatkuvasti käytössä olevaan järjestelmään

kustannustehokkaasti edellyttää huolellista suunnittelua ja työ kestää useita vuosia.

Liikenteenohjauksen kehittäminen on joukkoliikenteen kapasiteetin nostotoimenpiteenä erittäin kustannustehokas ja ympäristöystävällinen. Parantamalla olemassa olevan metrolinjan kapasiteettia päästään vastaavaan kapasiteettilisäykseen, johon tarvittaisiin merkittäviä infrastruktuurihankkeita muilla liikennemuodoilla.

Vuorovälien lyhentäminen edellyttää myös metrokaluston lisäämistä ja vanhojen kalustosarjojen korvaamisen. Järjestelmän uusinta esitetään toteutettavaksi niin, että metron liikenteenohjausjärjestelmä mahdollistaa vuorovälin tihentämisen sen tullessa ajankohtaiseksi lisäjunia hankittaessa.

Korvausinvestoinnin mahdollistama 25 % kapasiteettilisäys vastaa kolmea uutta pikaraitiotietä, kymmentä bussilinjaa tiekapasiteettitarpeineen kymmenen minuutin vuorovälein tai uutta moottoritiekaistaa. Tämä saadaan aikaan ilman uuden infrastruktuurin rakentamista. Kustannuksiltaan hanke vertautuu erittäin edullisesti näihin esimerkkeihin.

Metron automatisoinnin pitkän aikavälin kehitys

Hyväksytyn hankesuunnitelman mukaisesti nykyinen junakulunvalvontajärjestelmä uudistetaan järjestelmällä, joka mahdollistaa junien puoliautomaattisen toiminnan (GoA2) kuljettajan valvonnan alaisena.

Puoliautomaatiojärjestelmässä investoinnin käyttöaika on 30 vuotta, n. vuodesta 2030 vuoteen 2060. Järjestelmää tullaan liikennöimään aluksi 150 s vuorovälillä, mutta se mahdollistaa myös liikennöinnin keskeisiltä osin 120 s vuorovälillä (25 % kapasiteetin nosto) ja lisäjuniin ja muiden investointien avulla edelleen 100 s vuorovälillä (50 % kapasiteetin nosto). Vuorovälin tihentäminen 120 sekuntiin vaatisi arviolta 10 uutta metrojunaa. Vuorovälin tihentämisen edellyttämiin lisäjuniin tullaan varautumaan M400-juniin hankintaan määritettävien optioiden kautta.

Puoliautomaatiojärjestelmän (GoA2) vaatimuksissa huomioidaan mahdollisuus tulevaisuudessa muuttaa järjestelmä puoliautomaattisesta täysautomaattiseen (GoA4), mutta tämä vaatisi lisäinvestointeja matkustajaturvallisuuteen, sekä muutoksia järjestelmiin ja juniin.

Osana hankesuunnitelman päivitystä Kaupunkiliikenneyhtiö ja HSL:n ovat laatineet vuosina 2024–2025 metron kysynnän kehittymistä ja automaation jatkokehitystä koskevan selvityksen. Liikennemallitarkasteluiden perusteella nykyinen 150 sekunnin vuoroväli riittäisi noin 2060luvulle asti, jolloin kapasiteetin arvioidaan hetimitäin ylittävän Tapiolan länsipuolella. Muualla metroverkolla kapasiteetti kuitenkin riittäisi. Laadittujen liikenneennusteiden perusteella 120 sekunnin vuoroväli tarvittaisiin aikaisintaan

2060-luvulla, mutta myös Tapiolan länsipuolen kapasiteettihaasteet voivat olla ratkaistavissa muilla keinoilla kuin koko linjaston vuoroväliä tihentämällä.

Liikenne-ennusteiden kehittymistä tullaan seuraamaan säännöllisesti ja tarvetta vuorovälin tihentämiselle ja täysautomaatiolle tarkastelemaan uudelleen viimeistään 2050-luvun alkuun mennessä. Nyt tehtävässä järjestelmäpäivityksessä on tarkoituksenmukaista varautua mahdollisuuteen tihentää vuoroväliä, mikäli nykyinen järjestelmä ruuhkautuisi toivottua enemmän. Järjestelmäpäivityksen suunnittelun aloittamisesta käyttöönottoon kestää useita vuosia ja järjestelmän tavoiteltu elinkaari on 30 vuotta. Kaluston ja junakulunvalvonnan käyttöikä tulee tiensä päähän 2060-luvun vaihteessa, jolloin on kustannustehokasta tehdä seuraava isompi järjestelmä uudistus.

Metron pitkän aikavälin kehittämisen tavoitteet määritellään HSL:n valmistelemissa Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmassa (HLJ), jossa asetetaan tavoitetaso metron kapasiteetille sekä esitys metroa täydentäville ja jatkuvuuden varmistaville muille liikennejärjestelmille. Metron kapasiteettitarpeen jatkokehittämistä koskeva raportti on päivitetyn hankesuunnitelman liitteenä.

Turvallisuus ja kapasiteetti

Helsingin metro on toiminut yli neljäkymmentä vuotta ilman vakavia junaturmia. ”Läheltä piti” -tilanteiksi luokiteltavia tapauksia on ollut muutama. Erittäin matalaan onnettomuustasoon on päästy henkilökunnan hyvän toiminnan ansiosta. Tekniikan luotettavuus on ollut aikaisemmin riittävällä tasolla, mutta luotettavuuden arvioidaan heikkenevän tulevina vuosina merkittävästi. Tosin tämän kehityksen ennustaminen täsmällisesti on haastavaa.

Turvallisuustasoa on kuitenkin syytä parantaa, koska ison liikenneyksikön onnettomuus on yleensä seurauksiltaan suuri. Kulunvalvontajärjestelmän uusinnassa noudatetaan Euroopassa yleisesti käytössä olevia, uusille raskaan raideliikenteen turvalaitejärjestelmille asetettavia vaatimuksia, joiden myötä turvallisuustaso nousee huomattavasti.

Hankesuunnitelman valmistelussa on arvioitu myös metron palvelutason, eli luotettavuuden ja aikataulunmukaisuuden, mahdollisen heikkenemisen vaikutuksia metron matkustajamääriin ja sitä kautta lipputuloihin ja yhteiskuntataloudellisiin kustannuksiin.

Pääkaupunkiseudun putkimainen metrolinja on altis häiriöille ja sen kapasiteettia on haastava korvata poikkeusjärjestelyillä etenkin sen kuormittuneimmilla osuuksilla. Metroinfrastruktuurin uudistaminen on

välttämätöntä metron toimintavarmuuden turvaamiseksi ja seudun elinvoiman ylläpitämiseksi.

Kapasiteettihankkeen keskeisin uudistus on kulunvalvontajärjestelmän uudistaminen, mikä mahdollistaa nykyisen vuosina 2015–2022 toteutetun liikenteenohjausjärjestelmän osalta junavälien tihentämisen nykyisestä 150 sekunnin vuorovälistä keskeisillä osilla ensin 120 sekunnin vuoroväliin, ja lisäinvestointien avulla edelleen 100 sekunnin vuoroväliin. Näin ollen kahden linjan järjestelmässä kumpaakin linjoista on mahdollista liikennöidä nykyisen 5 minuutin välin sijasta aluksi 4 minuutin ja tulevaisuudessa tarvittaessa 3 min 20 s välein. Tämä lyhentää matkustajien keskimääräisiä odotusaikoja ja kasvattaa liikennemuodon houkuttelevuutta entisestään. Tihennetty liikenne myös pienentäisi ruuhka-aikojen junakohtaisia maksimimatkustajamääriä vaikuttaen edelleen positiivisesti matkustajakokemukseen.

Liikennemallitarkasteluiden perusteella nykyinen 150 sekunnin vuoroväli riittäisi noin 2060-luvulle asti, mutta kulunvalvontajärjestelmän uudistamisen yhteydessä on tarkoituksenmukaista varautua ennustettua suurempaan kysyntään.

Organisoituminen ja yhteistyö

Hanketta ohjaa yhteistyöryhmä, jossa ovat edustettuina HKL, Espoon kaupunki, HSL, Länsimetro Oy ja Kaupunkiliikenneyhtiö. Yhteistyöryhmä vastaa hankkeen päätösten valmistelusta kaupunkien asettamien tavoitteiden mukaisesti. Yhteistyötä määrittää Espoon kaupungin ja HKL:n välinen yhteistyösopimus hankkeen suunnittelusta, sekä muut nykyiset ja tulevat sopimukset toteutusprojekteista sekä kustannusten jaosta.

Hankkeella on merkittävä vaikutus metron operointiin kaikkien metron toimintojen osalta. Jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa tulee varmistaa, että hanke toteuttaa eri osapuolten vaatimukset. Hankkeen toteutukseen osallistuu useita eri toimijoita, joten onnistumisen kannalta on keskeistä varmistaa eri osakokonaisuuksien keskinäisten rajapintojen, sekä nykyjärjestelmään ja liiketoimintoihin vaadittavien muutosten onnistunut hallinta.

Em. rajapintojen ja muutosten hallitsemiseksi muodostetaan toteutusvaiheessa ns. integraatio-organisaatio osaksi tilaajan organisaatiota. Hankkeen valmistelussa on varauduttu huolehtimaan sekä nykyjärjestelmän ja uusien osakokonaisuuksien että myös tulevan M400junakaluston ja uuden junakulunvalvontajärjestelmän välisestä integraatiosta. Hankkeen toteutusvaiheen organisoituminen on käynnissä ja tulee kehittymään vuoden 2025 aikana.

Espoon valtuuston on osoittanut hankkeen toteutusvastuun Espoon osalta Länsimetro Oy:lle, jonka omistukseen ja taseeseen metroinfra Espoossa on aiemminkin toteutettu. Kapasiteetti ja investointi rahoitetaan Länsimetro Oy:n puolelta joko lainalla tai kaupunkien maksaman rahoitusvastikkeen kautta. Länsimetron rahoitusvastike on huomioitu kaupungin investointiohjelmassa.

Hankkeen kustannukset

Hanke toteutetaan Helsingin ja Espoon yhteishankkeena niin, että hankesuunnitelman arvonlisäveroton kokonaishinta molempien kuntien osalta on yhteensä 155 900 000 euroa.

Hankkeen kustannusarvio jakaantuu hankekustannuksiin, kulunvalvontajärjestelmän ja radioverkon hankintaan ja nykyjärjestelmään toteutettaviin muutoksiin. Lisäksi varataan erikseen noin 7 % riskivaraus.

Hankekustannuksista merkittävin osa koostuu projektityöstä, joka sisältää tilaajan projektityöntekijöiden työtä, ulkoisten asiantuntijoiden työtä sekä tilaajan muiden liiketoimintayksiköiden, kuten kunnossapidon ja liikennöinnin työtä.

Kulunvalvontajärjestelmän hankinnan kustannus jaetaan valvomo-, rata- ja kalustokustannuksiin. Kulunvalvontajärjestelmän kustannukseen vaikuttaa järjestelmätoimittajan kustannustason lisäksi sovitun työn rajaus ja määritetyt vastuut sekä tilaajan organisaation tuki sekä vaatimusmäärittelyjen ja toimitettujen lähtötietojen tarkoituksenmukaisuus. Vuonna 2022 valtuustojen hyväksymä kokonaiskustannusarvio oli yhteensä 115 240 000 euroa elokuun 2022 hintatasossa. Indeksikorjattuna toukokuun 2025 tasoon huomioiden jo syntyneet kustannukset on indeksikorjattu hyväksytty kustannusarvio 124 100 000 euroa. Hankkeen toteuttamiseen tarvittavat suurimmat tarjoukset on saatu kesä-heinäkuussa 2025, ja niiden vastaanoton jälkeen hankesuunnitelman kustannusarvio on päivitetty. Uusi kustannusarvio on 155 900 000 euroa.

Kustannusnousu 31 800 000 euroa muodostuu sekä saatujen tarjoushintojen noususta että hankintaneuvottelujen aikana esiin nousseista, tilaajan vastuulla olevista uusista riskeistä ja tehtävistä seuraavasti:

- Suunnitteluja hankintavaiheen kustannukset 7 100 000 euroa
- Junakulunvalvontajärjestelmän ja radioverkon hankintahinta sekä nykyjärjestelmään kohdistuvat muutokset yhteensä 10 900 000 euroa
- Tilaajan vastuulla olevat työt 3 800 000 euroa
- Tilaajan hanketehtävät 11 100 000 euroa
- Riskivarausten pienennys – 1 100 000 euroa

Hankintavaihe kesti alkuperäistä aikataulua kuusi kuukautta pidempään, jonka aikana tarkennettiin mm. metron nykytilan lähtötietoja ja hankintadokumentaatiota käytyjen neuvotteluiden perusteella. Tämä aiheutti n. 7 000 000 euron lisäkustannuksen, joka sisältää myös alkuperäisestä hankesuunnitelmasta pois jääneen, vuosien 2020–21 aikana hankesuunnitteluun käytetyn kustannuksen n. 1 500 000 euroa. Hankintavaiheen aikana tehdyn suunnittelun myötä on pystytty pienentämään tarjouksiin ja toteutusvaiheeseen sisältyvää riskiä.

Kustannusnoususta tarjoushintojen nousu selittää n. 10 900 000 euroa (junakulunvalvontajärjestelmä, nykyjärjestelmän (asetinlaite) muutokset ja radioverkko). Teknologia tuotteiden kustannusnousu on ollut hankkeen kustannusindeksinä käytettyä yleiskustannusindeksiä nopeampaa.

Hankintaneuvottelujen aikana tilaajan ja toimittajien välinen vastuunjako on tarkentunut, minkä seurauksena ymmärrys tilaajalta edellytetyistä toiminnoista on kasvanut. Tämä on johtanut tilaajan toteutusvaiheen töihin tarvittavan kustannusarvion kasvuun n. 3 800 000 eurolla.

Hankinnan aikana tunnistettiin metron eri järjestelmien integraatioon liittyviä uusia tehtäviä ja riskejä, joiden hallitsemiseksi tilaaja varautuu tilaajan hanketehtävissä riittävällä resursoinnilla. Näiden osuus kustannusnoususta on noin 11 000 000 euroa. Nämä tilaajan panostukset ovat alentaneet toimittajien tarjouksiin kohdistuvia kustannuksia ja riskejä.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 27.10.2025 § 302

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto

1
hyväksyy metron luotettavuuden ja kapasiteetin kehittämiseen liittyvän junakulunvalvonnan toteutuksen hankesuunnitelman (METKA) päivityksen (syyskuu 2025) niin, että hankkeen arvonlisäveroton kokonaishinta on Espoon osalta enintään 52,9 milj. euroa.

2
toteaa, että hankkeen toteutusvastuu Espoon osalta säilyy edelleen Länsimetro Oy:llä ja investointi rahoitetaan rahoitusvastikkeilla Länsimetro Oy:n kautta.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

19/88

Kaupunginhallitus
Valtuusto

§ 302
§ 150

27.10.2025
17.11.2025

3

toteaa, että hankkeen toteuttaminen edellyttää Helsingin ja Espoon kaupunginvaltuustojen yhtäläisiä päätöksiä päivitetyn hankesuunnitelman hyväksymisestä.

Käsittely

Asia käsiteltiin pykälän 322 jälkeen.

Isotalo ja Konttas poistuivat esteellisinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (Länsimetro Oy:n hallituksen jäsenyys, HallL 28.1 § 5-kohta).

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä, Hankesuunnitelma V6.2, (JulKL (621/1999) 24.1 § 17
- 2 Salassa pidettävä, Liite 1 METKA metron nykytilan kuvaus, JulKL (621/1999) 24.1 § 17
- 3 Salassa pidettävä, Liite 2 METKA tavoitteet, JulKL (621/1999) 24.1 § 17
- 4 Salassa pidettävä, Liite 3 Junakulunvalvonnan tekninen toteutus, JulKL (621/1999) 24.1 § 17
- 5 Salassa pidettävä, Liite 4
METKA_metron_kysynta_ja_automaation_kehityspolku V3.7, JulKL (621/1999) 24.1 § 17

Oheismateriaali

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

20/88

Kaupunginhallitus
Valtuusto

§ 329
§ 151

10.11.2025
17.11.2025

Asianumero 4141/02.08.00/2025

Valtuusto 17.11.2025 § 151

§ 151

Länsirata Oy:n osakassopimuksen hyväksyminen

Valmistelijat / lisätiedot:
Nieppola Tommi
Hokkanen Torsti
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Valtuusto

1
hyväksyy Länsirata Oy:n osakassopimuksen, sen liitteen mukaisen Espoon rahoitussitoumuksen ja muut asiaan kuuluvat liitteet

2
hyväksyy Länsirata Oy:n kuntaosakkaiden sitoumuksen Länsiradan toisen rakentamisvaiheen rahoittamisesta liitteen mukaisessa muodossa

3
valtuuttaa kaupunginjohtajan tekemään osakassopimukseen ja sen liitteisiin vähäisiä teknisiä tarkennuksia ja allekirjoittamaan osakassopimuksen ja asiaan kuuluvat liitteet edellyttäen, että muut osakassopimuksen osapuolet hyväksyvät asiakirjat vastaavan sisältöisenä ja kaikki kuntaosakkaat hyväksyvät myös ratahankkeen toisen vaiheen rahoituksen liitteen mukaisessa muodossa sekä

4
valtuuttaa kaupunginhallituksen hyväksymään osakassopimukseen ja sen liitteisiin mahdollisia muutoksia, joilla ei ole suhteellisesti arvioiden merkittäviä vaikutuksia Espoon kaupungin rahoitusosuuksiin eikä kuntaosakkaiden kokonaisrahoitusvastuuseen.

5
toteaa kantanaan, että Länsirata-hankkeen toteuttamisessa tulee käyttää hiilineutraalia (vähähiilistä) betonia ja terästä ilmastopäästöjen minimoimiseksi,

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

21/88

Kaupunginhallitus
Valtuusto

§ 329
§ 151

10.11.2025
17.11.2025

6

toteaa kantanaan, että Länsirata-hankkeen luontohaittojen vähentämiseksi ja ekologisten yhteyksien turvaamiseksi ja vahvistamiseksi tulee toteuttaa kaikki mahdolliset lieventämistoimet,

7

käynnistää Länsiradan Espoon-osuuden luontohaittojen kompensatioselvityksen laatimisen välittömästi ja linjaa ekologisen kompensaation toteuttamisesta selvityksen valmistuttua.

Käsittely

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Olli Isotalo poistui esteellisenä asian käsittelyn ajaksi (Länsirata Oy:n hallituksen jäsen, HallL 28.1 § 5-kohta).

Valtuutettu Kajava poistui esteellisenä asian käsittelyn ajaksi ja tilalle saapui varavaltuutettu Ari Ampuja (Hallintolain 28 § 2 momentissa tarkoitetun läheisen maanomistus suunnitellulla ratalinjauksella, Kuntalaki 97 § 1. mom.).

Gestrin Nurmisen ym. kannattamana teki seuraavan hylkäysehdotuksen:

Valtuusto päättää hylätä Länsirata OY osakassopimuksen ja toteaa, että Espoo ei osallistu Länsiratahankkeeseen, johtuen hankkeen merkittävistä riskeistä ja kielteisistä vaikutuksista talouteen ja ympäristöön.

Saita Karimäen kannattamana teki seuraavan toivomuksen:

Valtuusto toivoo, että Länsiradan Espoon-osuuden luontohaittojen ekologinen kompensaatio toteutettaisiin täysimääräisesti kompensatioselvityksen pohjalta.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja esitti yhteenvedon keskustelun kuluessa tehdyistä ehdotuksista ja ehdotti, että ensin käsitellään hylkäysehdotus ja lopuksi, mikäli päätösehdotusta ei ole hylätty, toivomus. Valtuusto hyväksyi yksimielisesti puheenjohtajan käsittelyjärjestysehdotuksen.

Gestrinin hylkäysehdotuksen käsittely

Puheenjohtaja ehdotti, että äänestyksessä ne, jotka kannattavat kaupunginhallituksen ehdotusta, äänestävät jaa ja ne, jotka kannattavat Gestrinin hylkäysehdotusta, äänestävät ei. Valtuusto hyväksyi puheenjohtajan ehdotuksen.

Äänestyksessä valtuusto 49 äänellä 26 ääntä vastaan hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen. Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä.

Saitan toivomusehdotuksen käsittely

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Saitan toivomusehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotusta vastustettiin, puheenjohtaja totesi, että on äänestettävä.

Puheenjohtaja ehdotti, että äänestyksessä ne, jotka kannattavat Saitan toivomusehdotusta, äänestävät jaa ja ne, jotka vastustavat sitä, äänestävät ei. Valtuusto hyväksyi puheenjohtajan ehdotuksen.

Äänestyksessä valtuusto 36 äänellä 38 ääntä vastaan ja 1 äänestäessä tyhjää hylkäsi Saitan toivomusehdotuksen. Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä.

Päätös

Valtuusto:
Kaupunginhallituksen ehdotus hyväksyttiin.

Seuraavat valtuutetut ilmoittivat eriävän mielipiteensä päätökseen:

Löyttyniemi Meri
Gästrin Eva-Lena
Järvenpää Kaarina
Saarentaus Elina
Cederlöf Karin
Gestrin Christina
Nevanlinna Risto
Stähle Julia
Miettinen Anja
Puntila Päivi

Eriävien mielipiteiden perustelut liitteenä § 151, pöytäkirjan liite nro 19.

Selostus

Raideliikenteen kehittämisen merkitys

Liikenne on merkittävä kasvihuonepäästöjen aiheuttaja. Kaupungistuminen, ilmastonmuutoksen torjuminen, kestävän kehityksen vaatimukset sekä taloudelliset syyt edellyttävät uusia ratkaisuja liikkumiseen ja logistiikkaan. Nämä haasteet edellyttävät, että liikennejärjestelmää kehitetään voimakkaasti ja liikkumisessa siirrytään kohti kestäviä kulkumuotoja. Osa ratkaisua olisi liikennevirtojen siirtyminen raiteille.

Lähtökohtana raideliikenteen kehittämiseksi ja uusille, nopeille raideyhteyksille on nykyistä ennakoitavampi liikennejärjestelmäsuunnittelu, aikaisempaa suuremmat investointipanostukset infrastruktuuriin ja

investoinneista koituvien yhteiskunnallisten hyötyjen saavuttaminen nopeammin.

Alueiden ja seutujen saavutettavuus on Suomen kilpailukyvyyn ja menestyksen kannalta keskeistä. Suurilla ratahankkeilla on suotuisia vaikutuksia talouskasvuun, tulonjaon kehitykseen, työssäkäyntialueisiin, kaupunkirakenteisiin ja ympäristöön. Nopeat raideliikenneyhteydet lisäävät työvoiman liikkuvuutta, parantavat saavutettavuutta, kaupunkien elinkeinoelämän yleisiä toimintaedellytyksiä, laajentavat työssäkäyntialueita, edistävät asukkaiden hyvinvointia, parantavat ja luovat otollisia sijainteja asumiselle ja yrityksille sekä parantavat kohtuuhintaisen asuntotuotannon edellytyksiä.

Länsirata Oy:n noudattamassa hankeyhtiömallissa on kyse uudesta tavasta suunnitella, toteuttaa ja rahoittaa suuria ratainvestointeja koko yhteiskunnan hyväksi.

Länsirata tuo uusia paikkakuntia raideliikenteen piiriin, parantaa Suomen yhteyksiä Eurooppaan ja täyttää eurooppalaisen TEN-T-liikenneverkon edellytykset Helsingin ja Turun välisellä osuudella.

Länsirata Oy:n osakassopimus

Neuvottelutulos Länsirata Oy:n osakassopimukseksi hyväksyttiin valtion ja kuntien välisessä neuvottelussa 31.10.2025. Neuvottelutuloksen hyväksyminen tarkoittaa sitä, että valtio ja kunnat voivat tehdä päätökset hankkeen rakentamisvaiheeseen siirtymisestä. Siinä tehdään rakentamissuunnitelma koko välille Espoosta Kupittaaalle ja rakennetaan uutta rataa Espoon ja Lohjan välille sekä toinen raide Salo-Hajala- ja Nunna-Kupittaa-rataosuuksille.

Kuntien taloudelliset vastuut ovat neuvottelutuloksessa rajatut ja selkeät. Mahdollinen EU-tuki hyödyttää kaikkia yhtiön osakkaita. Kuntien kirjanpitoimenettelyt on huomioitu neuvottelujen aikana ja ne huomioidaan kuntien päätöksenteon yhteydessä.

Osakassopimuksen mukaan osapuolten tarkoituksena on sopia tarkemmin Yhtiön hallinnosta, rahoituksesta ja päätöksenteosta, Yhtiön osakkeiden omistuksesta ja luovutuksesta ja niihin liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista sekä osakkaiden oikeuksista ja velvollisuuksista toisiinsa nähden siten, kuin osakassopimuksessa on esitetty. Osakassopimus korvaa Yhtiön ja osakkaiden välisen suunnitteluhanketta koskevan alkuperäisen osakassopimuksen siihen tehtyine muutoksineen.

Osakassopimuksessa ja sen liitteissä sovitaan rakentamishankkeen ensimmäisen vaiheen toteuttamisesta ja osakkaiden rahoitusvastuista. Osakkaat tiedostavat, että rakentamishankkeen pääomituksiin sisältyy

taloudellinen riski. Yhtiön suunnittelema ja rakentama omaisuus siirretään osaksi Väyläviraston hallinnoimaa valtion rataverkkoa mahdollisimman nopeasti sen jälkeen, kun valmis kokonaisuus on saanut käyttöönottoluvan ja Väylävirastolla on edellytykset omaisuuden vastaanottamiseen.

Länsiradan ensimmäisen vaiheen kokonaiskustannusarvio on 1,32 miljardia euroa. Kuntien osuus rahoituksesta on 33 prosenttia ja Suomen valtion osuus 67 prosenttia. Kunnat sitoutuvat ensimmäiseen vaiheeseen yhteensä 400 miljoonalla eurolla ja Suomen valtio 400 miljoonalla. Tämän lisäksi hankkeen toteuttavalle Länsirata Oy:lle annetaan oikeus hankkia vierasta pääomaa enintään 520 miljoonaa euroa. Kuntien 400 miljoonan rahoitusosuus kohdistuu lähemmäs sitä hetkeä, kun rata valmistuu ja investoinnin hyödyt toteutuvat. Rahoitus on jaksotettu kuntien toivomalla tavalla. Espoon kaupungin maksuosuus hankkeen ensimmäisestä vaiheesta (170 000 000 euroa) tulee jakautumaan usealle vuodelle. Osakkaat sitoutuvat kattamaan rakentamishankkeen kustannuksia osakassopimuksessa ja sen liitteessä määriteltyjen ehtojen mukaisesti.

Mahdollisesta kustannusnoususta ja vieraan pääoman rahoituskustannuksista Suomen valtion osuus on 67 prosenttia ja kuntaomistajien osuus 33 prosenttia. Länsirata Oy:n osakkaat pitävät tärkeänä, että yhtiö seuraa aktiivisesti hankkeen kustannuskehitystä ja minimoi riskit kustannusnoususta.

Hankkeen toisessa vaiheessa on tarkoitus toteuttaa osuudet Lohja-Salo ja Hajala-Nunna. Kunnat ovat sopineet keskenään 3.9.2025 myös toisen vaiheen rahoittamisesta 300 miljoonalla eurolla. Tältä osin kyseessä on kuntien valtiolle tarjoama optio, jonka mukaan kunnat osallistuvat toisen vaiheen rakentamiseen yhteensä 300 miljoonalla eurolla, mikäli valtio tekee toisen vaiheen rakentamisen edellyttämät investointi- ja rahoituspäätöksensä vuoteen 2031 mennessä. Nyt päättyneissä neuvotteluissa valtion kanssa tätä toisen vaiheen rakentamisen optiota ei käsitelty, mutta tämä kuntien välinen sopimus toisen vaiheen mahdollisesta rahoituksestaviedään valtuustojen hyväksyttäväksi samassa yhteydessä. Kuntien keskinäinen sopimus korostaa osakaskuntien näkemystä siitä, että radan hyödyt saadaan täysimääräisinä vasta, kun koko ratayhteys on valmis. Kunnille neuvotteluissa onkin ollut tärkeää edistää koko ratavälin rakentamissuunnittelua kustannussäästöjen saavuttamiseksi sekä hankkeen EU-tukikelpoisuuden ja rakentamisvalmiuden parantamiseksi.

Kunnille on tärkeää myös se, että radan rakentavan Länsirata-yhtiön ohjaus on selkeää. Hankkeesta on vastuussa yhtiön hallitus, jonne kunnat nimeävät myös jäseniä. Selkeä ohjaus varmistaa hankeyhtiön toimintaedellytykset ja mahdollistaa taloudellisesti ja toiminnallisesti hyödylliset innovaatiot hankkeen toteuttamisessa. Lisäksi on olennaista, että rakentamisen aikaisista vastuista hankeyhtiön ja valtion rataverkkoa hallinnoivan Väyläviraston välillä on selkeät kirjaukset.

Osakassopimus tulee voimaan, kun kaikki osapuolet ovat sen allekirjoittaneet.

Rahoitussitoumus ja sen jakaantuminen osahankkeille

Osakkaiden rahoitussitoumusten jakamisessa käytettävä kustannusarvio 1319,9 miljoonaa euroa jakautuu määritetyille osahankkeille seuraavasti: Espoo-Hista (rakentaminen 310 milj. euroa, rakentamissuunnittelu 9 milj. euroa)

1) Hista-Vihti (rakentaminen 139 milj. euroa, rakentamissuunnittelu 4 milj. euroa)

2) Vihti-Lohja (rakentaminen 510 milj. euroa, rakentamissuunnittelu 14 milj. euroa)

3) Salo-Hajala (rakentaminen 140 milj. euroa, rakentamissuunnittelu 8 milj. euroa)

4) Nunna-Kupittaa (rakentaminen 120 milj. euroa, rakentamissuunnittelu 3 milj. euroa)

5) Lohja-Salo (rakentamissuunnittelu 48 milj. euroa)

6) Hajala-Nunna (rakentamissuunnittelu 15 milj. euroa)

Länsirata Oy:n kuntaosakkaiden neuvottelutulos Länsiradan rahoittamista

Kunnat sitoutuvat ensimmäiseen vaiheeseen yhteensä 400 miljoonalla eurolla. Toisen vaiheen toteutukseen kunnat sitoutuisivat yhteensä 300 miljoonalla eurolla edellyttäen, että valtio tekee siitä toteutus päätöksen vuoden 2031 loppuun mennessä. Länsiradan hyödyt saadaan täysimääräisinä vasta, kun koko ratayhteys on valmis.

Kuntien kesken rahoitus jakautuisi seuraavasti:

	1. VAIHE	2. VAIHE	YHTEENSÄ
SALO	27 000 000 (6,75 %)	25 000 000 (8,33 %)	52 000 000 (7,43 %)
LOHJA	30 000 000 (7,50 %)	22 000 000 (7,33 %)	52 000 000 (7,43 %)
VIHTI	28 000 000 (7,00 %)	17 000 000 (5,67 %)	45 000 000 (6,43 %)
KIRKKONUMMI	15 000 000 (3,75 %)	11 000 000 (3,67 %)	26 000 000 (3,71 %)

TURKU	130 000 000 (32,50 %)	132 500 000 (44,17 %)	262 500 000 (37,50 %)
ESPOO	170 000 000 (42,50 %)	92 500 000 (30,83 %)	262 500 000 (37,50 %)
KUNNAT YHT	400 000 000	300 000 000	700 000 000
VALTIO	400 000 000	-	-

Edellä mainittu kustannusjako on kuntien virkajohdon neuvottelutulos. Luvuissa ei ole huomioitu mahdollisia hankkeeseen osoitettavia EU-tukia.

Länsiradan talousvaikutukset ovat Espoolle positiivisia erityisesti uusien työpaikkojen luonnin ja raideyhteyden varrelle rakennettavien asuntojen kannalta. Pelkästään Histasta saatavat maanmyyntitulot kattaisivat kaupunkitekniikan arvion mukaan Espoon rahoitusosuuden.

Länsirata vaikuttaa useaan Espoo-tarinassa mainitun tavoitteen saavuttamiseen, kaupunkiradan toteuttamiseen ja Pohjois- ja Keski-Espoon osayleiskaavan tavoitteiden toteuttamiseen.

Länsirata on sekä kaupungin että kansallisten ilmastotavoitteiden mukainen. Espoo-tarinan mukaan Espoo ohjaa luonnon säästämiseksi ja päästöjen vähentämiseksi rakentamista erityisesti hyvien joukkoliikennedyhteyksien varrelle. Espoo-tarinan mukaan Espoo luo edellytyksiä tulevaisuuden raidehankkeiden toteuttamiselle. Länsirata toteuttaa Espoo-tarinaa. Länsiradan ensimmäisten osahankkeiden osalta rakentaminen voisi alkaa aikaisintaan vuoden 2027 loppupuolella.

Länsiradan merkitys ja vaikutukset Espoolle

Maankäytön kehittämisen mahdollisuudet Länsiradan käytävässä

Länsirataan on varauduttu maakuntakaavassa sekä Espoon yleiskaavassa. Ehdotusvaiheessa olevan Espoon yleiskaava 2060:n eräs keskeinen maankäytön kehittämisen ja varautumisen suunta on Länsiradan kehityskäytävä. Lainvoimaisessa Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavassa on hyväksytty varaus Histan asemanseudulle ja suunnitteilla olevalle ratakäytävälle, jonka pohjalta on voitu hyväksyä Länsiradan yleissuunnitelman Espoon puoleinen osuus.

Vireillä olevassa koko Espoon kokonaisyleiskaavassa osoitetaan maankäytön kehittämisalueet koskien Myntinmäki-Forsbacka alueen

asemavarausta ja Histan aseman ulointa lähivaikutusalueetta. Asemanseutujen asemakaavoittaminen edellyttää kuitenkin päätöstä Länsiradan toteuttamisesta.

Espoon asemanseutujen maankäytön asemakaavoitus ja rakentaminen ajoittuvat seuraaville vuosikymmenille. Mikäli Länsiradan toteuttaminen etenee, niin ensimmäisenä tullaan ohjelmoimaan Histan ja sen ympäröivän alueen maankäytön suunnittelua siten, että aluetta on mahdollista alkaa rakentaa 2030-luvulla. Myntinmäkeen on aluksi tulossa vain asemavaraus ja alueen maankäytön suunnittelu ja rakentaminen ajoittuvat vasta Histan jälkeen useiden vuosikymmenien päähän, mikäli tarvetta ilmenee.

Espoon yleiskaava ei sinällään ota kantaa Länsiradan rakentamisen aikatauluun, vaan varautuu sen tarjoamiin mahdollisuuksiin kehittää tulevien vuosikymmenten maankäyttöä ja kestäväää liikkumista länsisuunnalla. Mikäli Länsiradan rakentamisesta ei tulisi vielä päätöstä, kannattaa siihen liittyvät yleiskaavalliset varaukset säilyttää tulevia vuosikymmeniä varten, niin kuin maakuntakaavakin osoittaa. Rakentamatta jättämispäätös merkitsisi 2030-luvun asemakaavoituksen suuntaamista enemmän muualle Länsiradan kehityskäytävän sijasta, ja nykyisten kerrostalo- ja pientaloalueiden sekä niiden lähialueiden nopeampaa tiivistymistä. Tulee painetta rakentaa nopeammin Kalajärvi-Viiskorpi-suunnalle, jonka kunnallistekniikan rakentaminen on myös kallista. Hista tarjoaa runsaasti pientalopotentialia hyvin saavutettavasti ja luontoa lähellä. Joka tapauksessa koko Espoota kaavoitetaan alkaneella valtuustokaudella ja sen jälkeenkin tasapainoisesti ja kasvua halliten, kuten juuri hyväksytty Espoo-tarina määrittelee.

Hista ja sen lähialue mahdollistavat yleiskaavatarkastelun tarkkuudella noin 850 000 k-m² asuinrakentamista, mikä tarkoittaa noin 17 000 asukasta. Tästä noin puolet olisi pientalorakentamista. Työpaikkarakentamista alue mahdollistaa noin 220 000 k-m², mikä tarkoittaa noin 4700 työpaikkaa. Luvut täsmentyvät tarkemmassa suunnittelussa ja asemakaavoituksessa, koska suunnittelussa on otettava huomioon muun muassa alueiden luontoarvot.

Myntinmäen asemanseutu ja sen lähialue mahdollistavat yleiskaavatarkastelun tarkkuudella noin 540 000 k-m² asuinrakentamista, mikä tarkoittaa noin 10 000 asukasta. Tästä noin puolet olisi pientalorakentamista. Työpaikkarakentamista on alustavasti hahmoteltu noin 40 000 k-m², mikä tarkoittaa noin 800 työpaikkaa. Myntinmäen alue esiintyy suunnitelmissa asemavarauksena ja maankäyttö yleiskaavassa myöhemmän tulevaisuuden mahdollisuutena.

Kaupunkien ja yhdyskuntien pitkäjänteinen kehittäminen edellyttää varautumista tulevaisuuteen. Espoo-tarina painottaakin kasvun hallintaa. Kuitenkin useiden vuosikymmenten aikajänteellä Espoo tulee jatkossakin kasvamaan, vaikka kasvuvauhti maltillistuu. Sen vuoksi on tärkeää varata

myös uusia tulevaisuuden alueita, joiden maankäyttö tukeutuu kestäviin liikkumismuotoihin.

Histasta ja myöhemmin Myntinmäestä on mahdollista suunnitella ja rakentaa monipuolisia ja vetovoimaisia asuinalueita, joissa on myös runsaasti palveluita ja työpaikkoja. Aseman tiiviimpien keskusta-alueiden lisäksi asemien lähialue tarjoaa runsaasti mahdollisuuksia rakentaa pientaloja. Ajallinen saavutettavuus kestäväällä kulkumuodolla, 26 minuuttia Helsingin keskustasta, mahdollistaa korkeatasoisella suunnittelulla houkuttelevia asuinymäristöjä.

Koko Espoo-Turku ratakäytävän osalta on laadittujen vaikutusarvioiden perusteella todettu seuraavia hyötyjä: alueiden saavutettavuus paranee, maankäyttö tehostuu, ostovoima kasvaa ja uusia investointeja syntyy. Näin ollen myös yhteiskuntataloudellinen laskelma on positiivinen; EU-tukikriteerien mukainen hyötykustannussuhde on 1,41 eli hankkeen sosioekonomiset hyödyt on arvioitu suuremmiksi kuin sen kustannukset.

Länsiradan varteen kehittyvä nauhamainen ja hyvin saavutettava yhdyskuntarakenne vahvistaa koko Länsi-Uudenmaan kehitystä, mistä hyötyy erityisen paljon Espoo, jolle avautuu täysin uusi kehityskäytävä. Saavutettavuudeltaan parantuvat alueet muuttuvat houkutteleviksi asuin- ja elinkeinoelämän paikoiksi. Yritysten kannalta katsottuna saavutettavuuden parantuminen lisää mahdollisuuksia saada työntekijöitä ja alentaa työasiamatkojen kustannuksia. Histan asemanseudulle ja erityisesti sen eteläpuolelle on mahdollista kehittää hyvä ja houkutteleva yritysalue, mihin Espoon yleiskaavassa varaudutaankin. Yhtenä mahdollisuutena voisi olla HSY-vetoisen Ekoteollisuuskeskuksen kehittyminen laajemmin Kiertotalouskeskukseksi.

Espoossa hankkeen vaikutusta kiinteistömarkkinoihin vahvistaa asemanseutujen maankäytön merkittävät kehittämistavoitteet. Eniten koko hankkeesta hyötyvät Espoon, Lohjan ja Vihdin kiinteistömarkkinat, Helsingin, Espoon ja Vantaan työmatkaliikenne, Turun, Salon, Kaarinan, Lohjan ja Vihdin yritykset sekä Uudenmaan aluetalous.

Sen jälkeen, kun Länsirata on rakennettu ja asemanseudut ovat rakentuneet, niin Espoon keskuksen rooli Espoon sisäisenä, mutta myös koko läntisen Uudenmaan eri suunnista hyvin saavutettavana solmupisteenä vahvistuu. Parantuneen saavutettavuuden myötä Espoon keskus voi kehittyä muiden kaupunkikeskusten rinnalle haluttuna ja vetovoimaisena alueena, mikä osaltaan parantaa seudun mainetta ja ehkäisee eriytymiskehitystä.

Asemanseutujen rakentamiseen liittyvät kustannukset ja tulot

Varsinaiset radan rakentamiseen liittyvät kustannukset jaetaan hankeosapuolten kesken aiemmin esitettyjen jakosuhteiden mukaisesti.

Osakaskunnat vastaavat omien asemanseutujensa kunnallistekniikan ja katujen (infrakustannukset) ja maankäyttöön liittyvän tarpeellisen palveluinfran rakentamiskustannuksista. Kaupunki saa tuloja omistamiensa kaavoitettujen maiden myynnistä sekä yksityisten maiden kaavoituksen maankäytösopimuskorvauksista.

Kustannusten ja tulojen arvio on laskettu yleiskaavoituksen tarkkuudella ja suuruusluokka-arviona, jolloin niihin sisältyy tässä vaiheessa vielä runsaasti epävarmuuksia. Laskelmat tarkentuvat tarkemmassa suunnittelussa ja asemakaavoituksessa. Tämänhetkisten laskelmien mukaan Histan asemanseudun ja lähialueen tulot ylittävät infrakustannukset. Tuloja asuinrakentamisen tontinmyynnistä ja maankäytösopimuksista on arvioitu saatavan noin 250–370 milj. euroa riippuen siitä, rakennetaanko aseman lähelle sijoittuva Kiimassuo vai säilytetäänkö suo ”kaupunkikeitaana” ja kuinka tehokkaana koko aluetta suunnitellaan. Kumpi vaihtoehto valitaan ja kuinka tehokkaaksi alue suunnitellaan, selviää myöhemmin tarkemmassa kaavoituksessa. Kunnallistekniikan rakennuskustannuksiksi on arvioitu noin 120–130 milj. euroa. Tämä ei sisällä palveluinfran eli koulujen, päiväkotien ja liikuntapalveluiden rakentamiskustannuksia, eikä esimerkiksi Histan eritasoliittymän ja aseman rakennuskustannuksia. Niiden toteuttamista rahoittaisi osaltaan Histan alueelle sijoittuvien asukkaiden ja yritysten maksamien kunnallis-, kiinteistö- ja yhteisöverojen tuotto.

Alueille pitää suunnitella ja toteuttaa asukkaiden tarvitsemat palvelut. Niiden sisältö, määrä ja kustannukset tarkentuvat seuraavissa suunnitteluvaiheissa. Mikäli Länsiradan asemanseutuja ei toteuteta, niin niiden mahdollistamalle väestömäärälle pitää tulevaisuudessa tuottaa palvelut jossain muualla. Sikäli palveluiden järjestämisen kustannusosuus on väestön sijoittumisen kannalta tällaisen tarkastelun tarkkuustasolla kustannusneutraali.

Liikennöinti ja liikkuminen

Länsirata mahdollistaa kaukoliikenteen lisäksi uutta lähiliikennettä Espoosta länteen. Uuden ratayhteyden myötä junalla pääsee ensimmäistä kertaa Histaan, Kirkkonummen Veikkolaan, Vihtiin sekä Lohjalle. Matka-aika Helsingistä Histaan (26 minuuttia), Veikkolaan (31 minuuttia), Vihtiin (37 minuuttia) ja Lohjalle (44 minuuttia). Vertailun vuoksi matka-aika Helsingistä Mellunmäkeen tai Vuosaareen metrolla on noin 25 minuuttia ja Kivenlahteen noin 35 minuuttia. Autolla matka Histasta Helsingin keskustaan kestää nykyisin ruuhkatilanteen mukaan noin 30–55 minuuttia. Vastaavasti matka-aika Histasta Pasilaan junalla on 21 minuuttia ja autolla noin 22–40 minuuttia. Todennäköisesti automatka tulevaisuudessa hidastuu entisestään ruuhkautumisen lisääntyessä Helsingin seudun kasvun myötä.

Helsingin ja Turun välillä voisi kulkea ruuhka-aikoina yksi Express-vuoro tunnissa suuntaansa. Lohjan ja Vihdin lähijunat voisivat kulkea läpi päivän puolen tunnin välein molempiin suuntiin. Kirkkonummen Veikkolaan, ja myös Histaan, voisi kulkea neljä lähijunaa tunnissa.

Espoon länsisuunnan pitkämatkainen ja läntisten asuinalueiden liikkuminen perustuu tällä hetkellä Turunväylän käyttöön ja ajoneuvoliikenteeseen. Turunväylän kapasiteetti on ajoittain rajoitettu ja tie ruuhkautuu välillä pahoin ruuhka-aikaan tai onnettomuuden sattuessa. Uuden maankäytön kehittäminen Turunväylän varaan on haasteellista ilman ratayhteyttä. Histan ja Myntinmäen asemanseutujen rakentamisen ja kestävästi liikkumisen edellytys on Länsiradan rakentaminen.

Ympäristövaikutukset

Suurissa infrahankkeissa syntyy väistämättä vähintäänkin paikallisia haitallisia ympäristövaikutuksia, mutta kun tarkastellaan koko hanketta ja sen vaikutuksia ympäristöön ottaen huomioon laajemmat kokonaisvaikutukset, niin hankkeen tulee olla kestävä.

Länsiratahankkeen ilmastovaikutukset voidaan jakaa neljään pääkoriin: elinkaaripäästöt, rakentamisen aikaiset päästöt, liikennöinnin ilmastovaikutukset ja raideliikenteen vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen.

Elinkaaripäästöt jaettuna laskennallisen elinkaaren (50 vuotta) ajalle ovat vuositasolla noin 0,06 % Suomen vuosipäästöistä. Rakentamisen aikaisia päästöjä arvioidaan voitavan vähentää vielä lisää nykykeinoillakin noin 36 % ja tulevaisuudessa jopa 80 % aiemmin arvioituun nähden.

Raideliikenne on vähäpäästöinen ja energiatehokas liikennemuoto. Länsirata mahdollistaa rakentamista kestävästi raideliikenteen varaan ja tiivistää asumista asemanseuduille. Tiiviin yhdyskuntarakenteen hyödyt verrattuna haja-asutukseen on osoitettu.

Espoon alueella joudutaan ratalinjan alta sekä asemanseutujen alueelta kaatamaan metsää radan ja muun rakentamisen tieltä. Erityisesti Myntinmäen asemanseudun alueella on yleiskaavoituksen yhteydessä tunnistettu arvoltaan erilaisia luontotyyppisiä, joita tulee tarkemmassa suunnittelussa ja asemakaavoituksessa ottaa huomioon ja suunnitella tuleva maankäyttö niihin sopeutuen.

Myös radan poikki kulkevat tai maankäytön liepeille sijoittuvat ekologiset yhteydet tulee turvata. Ekologisten yhteyksien kannalta kriittisille paikoille on tarpeen suunnitella radan läpäiseviä ekologisen yhteyden muodostavia rakenteita, jotka huomioivat paikallisen lajiston tarpeet.

Luonnonarvomarkkinoiden kehittyessä ja otettaessa kompensatioita käyttöön tulevaisuudessa on mahdollista tutkia Länsirata-hankkeen

yhteydessä rakentamisen vuoksi poistuvien luontoarvojen hyvittämistä suojelemalla ja ennallistamalla luontoa muualla.

Hankkeesta on laadittu selvitys ympäristövaikutuksista sekä yleissuunnittelun, että tarkemman ratasuunnittelun yhteydessä. Koko hankekokonaisuudesta on laadittu ympäristövaikutusten arviointi eli YVA.

Länsiradan vaikutuksia valtakunnallisella tasolla

Nopeamman ja sujuvamman yhteyden lisäksi uusi rata tuo kaikki radanvarren paikkakunnat lähelle pääkaupunkiseutua ja luo läntiseen Etelä-Suomeen 1,5 miljoonan suomalaisen työmarkkina-alueen.

Uusi junayhteys mahdollistaa Helsingin ja Turun välillä toimivan lähijunaliikenteen käyttöön 15 uutta asemapaikkaa. Ratayhteys tuo näin uuden mahdollisuuden lähijunaliikenteeseen puolelle miljoonalle suomalaiselle. Uuden radan mahdollistama lähijunaliikenne Lohjalta, Vihdistä ja Kirkkonummelta vähentää pääkaupunkiseudun autoliikenteen ruuhkautumista. Junasta tulee yhä useammin aito vaihtoehto.

Rantaradalla on jatkossakin tärkeä rooli junaliikenteen mahdollistajana alueellaan, mutta Länsiradan rakentaminen tarjoaa huomattavan suuret yhdyskuntataloudelliset hyödyt koko yhteysvälille ja sen myötä Espoo-Salo välille avautuu uusi kehityskäytävä lähijunayhteyden varaan. Rantaradan palvelutason selkeä parantaminen edellyttäisi huomattavan suuria miljardiluokan kehittämispanostuksia, joilla ratayhteyden merkittävää nopeutusta ja matkustajapotentiaalia ei kuitenkaan vielä saavutettaisi.

Länsirata on osa eurooppalaisen TEN-T-liikenneverkon Skandinavia-Välimeri-ydinverkkokäytävää. TEN-T-verkon tarkoitus on edistää ihmisten ja tavaroiden liikkumista Euroopassa sujuvasti ja saumattomasti. Suomi on jo saanut ratayhteyden suunnitteluun EU-tukea 50 prosenttia kustannuksista, ja rakentamiseen tukea voi saada enintään 30 prosenttia EU-rahoitusta.

Väyläviraston arvioiden mukaan Länsiradalla tehdään tulevaisuudessa jopa seitsemän miljoonaa lähiliikenteen matkaa vuodessa. Pääosa matkoista tehdään Helsingin ja Lohjan välisellä uudella rataosuudella.

Länsirata Oy on teettänyt hankkeesta vaikuttavuusanalyysin konsulttitoimeksiantona. Yhteenveto analyysistä:

[TTJ Vaikuttavuusanalyysi 28_2_2023.pdf](#)

Boston Consulting Group on arvioinut, että Länsiradan rakentamisen myötä sen vaikutusalueelle toteutetaan merkittävät yksityiset investoinnit, joiden suuruusluokka on jopa kuusi miljardia euroa. Investointeja syntyy radan päissä olevien suurten kaupunkien alueille, mutta aivan uutta yhdyskuntarakenteen kehitystä syntyy alueille, joille ratayhteys syntyy ensimmäistä kertaa.

Suunnittelutilanne ja toteutusaikataulu

Hankkeelle on aiemmin laadittu yleissuunnitelma, jossa määriteltiin rautatien sijainti, tilantarve sekä sen suhde ympäröivään maankäyttöön. Lisäksi on tehty ympäristövaikutusten arviointi (YVA), missä arvioidaan ratahankkeen vaikutuksia luontoon, rakennettuun ympäristöön, ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin sekä luonnonvarojen käyttöön.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom hyväksyi Espoo–Salo-oikoradan yleissuunnitelman 13.1.2025. Yleissuunnitelma koskee välejä Espoo–Hista ja Hista–Salo.

Hankkeesta on käynnissä yksityiskohtaisempi ratasuunnitteluvaihe, josta vastaa Länsirata Oy. Ratasuunnitteluvaiheessa määritetään muun muassa radan tarkempi sijainti ja rautatietä varten tarvittavat alueet niin tarkasti, että ne ovat merkittävissä maastoon. Espoo-Hista välin ratasuunnitelma on valmis, asetettu nähtäville ja siirtymässä hallinnolliseen hyväksymisprosessiin. Hista-Lohja osuuden ratasuunnitelma on valmistunut teknisesti ja siirtymässä hallinnolliseen hyväksymisprosessiin. Ratasuunnitelmat hyväksyy Liikenne- ja viestintävirasto Traficom ja ne ovat voimassa neljä vuotta.

Rakentamispäätöksen jälkeen hankkeessa laaditaan yksityiskohtainen rakentamissuunnitelma. Rakentamissuunnittelu voidaan aloittaa, kun ratasuunnitelmat ovat teknisin osin valmistuneet. Tarvittavien maa-alueiden ja kiinteistöjen lunastaminen tulee ajankohtaiseksi investointipäätöksen jälkeen. Länsiradan rakentamissuunnittelu, rakentaminen ja käyttöönotto ajoittuvat vuosille 2026–2034. Radan käyttöönotto ja testaus voidaan aloittaa rakentamisen loppuvuosina.

Hallitusohjelman mukaan Helsingin ja Turun välinen uusi junayhteys toteutetaan ja rakentaminen aloitetaan Espoo-Lohja ja Salo-Kupittaa-yhteysväleillä. Länsirata Oy:n tavoitteena on käynnistää koko yhteysvälin rakentamissuunnittelu vuoden 2026 aikana ja rakentaminen aloitettaisiin vuoden 2027 aikana yhteysväleillä Espoo–Hista ja Salo–Hajala. Yhteysväli Espoo-Hista valmistuisi aikataulun mukaan vuonna 2031 ja Hista-Vihti-Lohja osuus vuonna 2032.

Radan 1. vaiheen rakentamisaikataulu esitetään Länsirata Oy:n hankesivuilla: [Lansirata-Oy—ensimmäisen-rakentamisvaiheen-aikataulu-1.pdf](#)

Osakkeenomistajien yksimielinen päätös Helsingin osakkeiden suunnatusta hankinnasta

Osakkeenomistajien yksimielinen päätös Helsingin osakkeiden suunnatusta hankinnasta käsitellään myöhemmin erikseen kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaostossa.

Länsirata-hankkeen suunnitteluhankkeen osakassopimuksessa 4.12.2020 sovittiin, että osakassopimuksen mukaisesti rahoitussitoumukset tai niiden keskinäiset suhteelliset osuudet eivät luo olettaa mahdolliseen myöhempään rakentamisvaiheen rahoitukseen tai sen ehtoihin. Osakkaille ei tullut velvollisuutta rakentamisvaiheen rahoittamiseen vaan rakentamisvaiheen rahoituksesta päätettäisiin erikseen.

Helsingin kaupunki on päättänyt luopua osakkeistaan eikä se osallistu Länsirata-hankkeen rakentamisvaiheeseen. Suunnitteluhankkeen osakassopimuksen mukaisesti Helsingin kaupunki kuitenkin vastaa suunnitteluhankkeen loppuunsaattamisesta ja siihen liittyvistä velvoitteista.

Helsingin kaupungin osakkeet hankittaisiin Länsirata Oy:lle 1.650.001 eurolla. Osakkeiden kauppahinta muodostuu osakassopimuksen 3.2.1 mukaisesti määräytyvän perusmaksun ja suunnitteluhankkeen arvioidun jäännöskassan perusteella määriteltävän tasausmaksun mukaan. Sopimuksen voimaantullessa maksettavan tasausmaksun määrä on osakkaiden neuvotteluissa määritelty arvioidun jäännöskassan perusteella. Tasausmaksun suuruus tarkastetaan toteutuneen mukaan suunnitteluhankkeen päättyessä 2027.

Helsingin kaupunki vastaa osakkeiden kauppahinnan varainsiirtoverosta. Osakkaat sitoutuisivat kauppakirjassa siihen, että Länsirata Oy:n sijoitettua vapaata omaa pääomaa voidaan osakeyhtiölain säännösten näin salliessa käyttää suunnitteluhankkeen päättyessä mahdollisen tasausmaksun loppuerän suorittamiseen. Mikäli loppulaskelmassa todettaisiin, että Helsingin kaupungille on kauppakirjan voimaantulopäivänä maksettu liikaa tasausmaksua, sen tulee palauttaa liikaa maksettu määrä yhtiölle.

Osakkeenomistajien yksimielinen päätös suunnatusta maksuttomasta osakeannista

Osakkeenomistajien yksimielinen päätös suunnatusta maksuttomasta osakeannista käsitellään myöhemmin erikseen kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaostossa.

Suunnatun maksuttoman annin ja rekisteröinnin seurauksena yhtiön omistusrakenne muutetaan alla olevan mukaiseksi.

Osakas	Alkuperäinen osakemäärä (kpl)	Suunnattu osakeanti (kpl)	Uusi osakemäärä (kpl)	Vanha omistus (%)	Uusi omistus (%)
Suomen valtio	394 485	945 515	1 340 000	55,13 %	67,00 %
Turun kaupunki	102 503	111 997	214 500	14,33 %	10,73 %

Espoon kaupunki	102 503	177 997	280 500	14,33 %	14,03 %
Salon kaupunki	37 402	7 148	44 550	5,23 %	2,23 %
Lohjan Kaupunki	37 402	12 098	49 500	5,23 %	2,48 %
Vihdin kunta	37 402	8 798	46 200	5,23 %	2,31 %
Kirkkonummen kunta	3 800	20 950	24 750	0,53 %	1,24 %
Yhteensä	715 497	1 284 503	2 000 000	100,00 %	100,00 %

Suunnattu osakeanti on nykyisille osakkaille maksuton ja Helsingiltä hankitut osakkeet mitätöidään.

Kunnan toimiala

Kuntalain 7 §:n 1 momentin mukaan kunta hoitaa itsehallinnon nojalla itselleen ottamansa tehtävät. Nämä tehtävät muodostavat kunnan yleisen toimialan. Yleisen toimialan määräytymisen periaatteet ohjaavat ja rajaavat sitä, mitä tehtäviä kunta voi ottaa hoitaakseen.

Kunnan toimialaa määriteltäessä on otettava huomioon hallintolain 6 §:n mukaiset hallinnon yleiset oikeusperiaatteet. Yleistä toimialaa rajoittaviksi periaatteiksi on vakiintuneesti oikeuskäytännössä lisäksi katsottu tehtävän yleishyödyllisyys, tehtävän paikallisuus, yksityisen tukemisen kieltö, hallinnon toissijaisuus ja työnjako muiden viranomaisten kanssa sekä spekulatiivisen toiminnan kieltö.

Nopeampien raideyhteyksien kehittäminen parantaa kaupungin saavutettavuutta ja sen elinkeinoelämän yleisiä toimintaedellytyksiä sekä laajentavaa työssäkäyntialuetta ja edistävää kuntalaisten hyvinvointia sujuvoittamalla työmatkayhteyksiä ja muuta liikkumista. Länsiradan kaltainen suuri infrahanke on myös laajemmin koko Suomen ja siten myös Espoon tulevan kehityksen ja kilpailukyvyn kannalta erittäin tärkeä. Länsirata Oy:n omistamiselle ja rahoittamiselle on siten Espoolle monia merkittäviä syitä. Paikallisuusperiaate ei tarkoita, että kunnan toimet saisivat hyödyttää vain oman kunnan asukkaita.

Voimassa olevan Länsirata Oy:n yhtiöjärjestyksen mukaan Yhtiön toiminnan tarkoituksena on kehittää, suunnitella ja rakentaa yhteiskunnan, viranomaisten ja osakkaidensa tarpeisiin raideliikenneinfrastruktuuria sekä tuottaa siihen liittyvien hyötyjen, haittojen ja muiden vaikutusten arvioita. Yhtiön toiminnan pääasiallinen tarkoitus ei ole tuottaa voittoa

osakkeenomistajille. Yhtiön toimialana on rakentamishankkeeseen liittyvän raideliikenneinfrastruktuurin suunnittelu ja rakentaminen. Yhtiö voi tehdä tai teettää selvityksiä rakentamisen mahdollistamiseksi ja hankkeen vaikutusten tunnistamiseksi. Yhtiön toiminnan ei voida katsoa olevan puhtaasti teollista tai kaupallista, eikä siten spekulatiivista toimintaa.

Länsirata on muun muassa Espoon elinvoiman ja asukkaiden hyvinvoinnin edistämistä ja sillä on selkeä yhteys kuntalain 1 §:n mukaiseen kunnan tarkoituksen toteuttamiseen. Länsirata Oy:n omistaminen ja rahoittaminen kuuluu kunnan yleiseen toimialaan.

Valtiontukisääntely

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107(1) mukaan, jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Valtiontukisääntöjä sovelletaan ainoastaan silloin, kun tuensaaja on "yritys" (Euroopan komission tiedonanto EUVL [2016] C 262/01, kohta 6).

Länsirata Oy:n toimialana on yhtiöjärjestyksen 2 §:n mukaan Helsinki-Turku nopeaan junayhteyteen liittyvän radan suunnittelu ja rakentaminen. Yhtiö voi tehdä tai teettää selvityksiä hankkeen rakentamisen mahdollistamiseksi ja hankkeen vaikutusten tunnistamiseksi. Yhtiö voi harjoittaa myös muuta raideliikenneinfrastruktuurin suunnitteluun ja rakentamiseen liittyvää toimintaa. Yhtiö ei harjoita taloudellista toimintaa eli tarjoa tavaroita tai palvelu- ja markkinoilla. Näin ollen se ei ole SEUT 107(1):ssa tarkoitettu yritys, eivätkä valtiontukisäännöt siten tule sovellettaviksi yhtiön omistamisen ja rahoittamisen osalta.

Euroopan komission mukaan vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan tai kilpailun vääristyminen on yleensä poissuljettua infrastruktuurin rakentamisessa silloin, kun infrastruktuurilla ei ole tavallisesti suoraa kilpailijoita, yksityinen rahoitus on alalla ja kyseisessä jäsenvaltiossa vähäistä ja infrastruktuurin tarkoituksena ei ole valikoivasti suosia tiettyä yritystä tai toimialaa vaan se hyödyttää koko yhteiskuntaa (komission tiedonanto EUVL [2016] C 262/01, kohta 211).

Jotta tietyn hankkeen kaikki julkinen rahoitus kuuluisi valtiontukisääntöjen soveltamisalan ulkopuolelle, on varmistettava, että infrastruktuurien rakentamiseen kohdassa 211 mainituissa tilanteissa myönnettyä rahoitusta ei voida käyttää muiden taloudellisten toimintojen, kuten infrastruktuurin toiminnan harjoittamisen, ristiin tukemiseen tai välilliseen tukemiseen (komission tiedonanto EUVL [2016] C 262/01, kohta 212). Länsirata Oy:lle

myönnettävää rahoitusta ei käytetä infrastruktuurin toiminnan harjoittamisen tai muiden taloudellisten toimintojen tukemiseen.

EU:n komission mukaan mahdollisten käyttäjien saataville tasavertaisin ja syrjimättömin ehdoin asetettavan rautatieinfrastruktuurin rakentaminen täyttää yleensä kohdassa 211 mainitut edellytykset ja sen vuoksi sen rahoitus ei tavallisesti vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan eikä vääristä kilpailua (komission tiedonanto EUVL [2016] C 262/01, kohta 219). Vaikka Länsirata Oy:n toiminta arvioitaisiinkin luonteeltaan taloudelliseksi tuki ei vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan eikä vääristä kilpailua. Länsirata Oy:n omistamisessa ja rahoittamisessa ei ole kyseessä SEUT 107(1) mukainen valtiontuki.

Tiedot ratahankkeesta ja sen vaikutuksista

Länsirata on Helsingin ja Turun välille suunnitteilla oleva osittain kaksiraiteinen junayhteys, joka lyhentää merkittävästi kaupunkien välistä matka-aikaa sekä tuo uusia mahdollisuuksia liikkumiseen, kasvuun ja kehitykseen.

Uusi junayhteys koostuu neljästä osasta: Espoon kaupunkiradasta, Espoosta Lohjan kautta Saloon kulkevasta Espoo–Saloo-oikoradasta, Saloo–Turku-kaksoisraiteesta sekä Turun ratapiha-alueesta Kupittaa asemalta Turun päärautatieasemalle.

Länsiradasta löytyy kattava tietopaketti Länsirata Oy:n sivuilta:

[Etusivu - Länsirata](#)

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 10.11.2025 § 329

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto

1
hyväksyy Länsirata Oy:n osakassopimuksen, sen liitteen mukaisen Espoon rahoitussitoumuksen ja muut asiaan kuuluvat liitteet

2
hyväksyy Länsirata Oy:n kuntaosakkaiden sitoumuksen Länsiradan toisen rakentamisvaiheen rahoittamisesta liitteen mukaisessa muodossa

3

valtuuttaa kaupunginjohtajan tekemään osakassopimukseen ja sen liitteisiin vähäisiä teknisiä tarkennuksia ja allekirjoittamaan osakassopimuksen ja asiaan kuuluvat liitteet edellyttäen, että muut osakassopimuksen osapuolet hyväksyvät asiakirjat vastaavan sisältöisenä ja kaikki kuntaosakkaat hyväksyvät myös ratahankkeen toisen vaiheen rahoituksen liitteen mukaisessa muodossa sekä

4

valtuuttaa kaupunginhallituksen hyväksymään osakassopimukseen ja sen liitteisiin mahdollisia muutoksia, joilla ei ole suhteellisesti arvioiden merkittäviä vaikutuksia Espoon kaupungin rahoitusosuuksiin eikä kuntaosakkaiden kokonaisrahoitusvastuuseen.

Käsittely

Isotalo poistui esteellisenä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (Hallintolaki 28 § 1. mom.5. kohta).

Hopsu Rodriguezin kannattamana ehdotti, että asia jätetään pöydälle.

Keskustelun pöydälle panosta päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän esityksestä poikkeava kannatettu pöydälle panoa koskeva ehdotus, jonka johdosta on äänestettävä. Puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen 3 äänellä 10 ääntä vastaan 2 äänestettyä tyhjää hylänneen Hopsun ehdotuksen. Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä. (Äänestys 1)

Keskustelun aikana tehtiin seuraavat ehdotukset:

Cederlöf Nevanlinnan kannattamana teki seuraavan ehdotuksen: Kaupunginhallitus ehdottaa valtuustolle, että osakassopimus hylätään ja että Espoo ei osallistu Länsirata-hankkeeseen, johtuen hankkeen riskeistä ja kielteisistä vaikutuksista talouteen ja ympäristöön.

Partanen Kataisen kannattamana teki seuraavan lisäsehdotuksen: valtuusto ...5. toteaa kantanaan, että Länsirata-hankkeen toteuttamisessa tulee käyttää hiilineutraalia (vähähiilistä) betonia ja terästä ilmastopäästöjen minimoimiseksi, 6. toteaa kantanaan, että Länsirata-hankkeen luontohaittojen vähentämiseksi ja ekologisten yhteyksien turvaamiseksi ja vahvistamiseksi tulee toteuttaa kaikki mahdolliset lieventämistoimet, 7. käynnistää Länsiradan Espoon-osuuden luontohaittojen kompensatioselvityksen laatimisen välittömästi ja linjaa ekologisen kompensaaion toteuttamisesta selvityksen valmistuttua.

Hopsu Nevanlinnan kannattamana teki seuraavaan lisäsehdotuksen: Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto jättää Histan alueella

Kiimassuon kokonaisuudessaan rakentamisen ulkopuolelle ja selvittää mahdollisuudet ennallistaa suoalue.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty kolme kannatettua esittelijän esityksestä poikkeavaa ehdotusta. Puheenjohtaja ehdotti, että ensin käsiteltäisiin Partasen lisäysehdotus ja sen jälkeen Cederlöfin ehdotus. Kaupunginhallitus hyväksyi puheenjohtajan äänestysjärjestysehdotuksen. Lisäksi puheenjohtaja totesi, että Hopsun lisäysehdotusta ei oteta käsittelyyn, koska ehdotus ei liittynyt käsiteltävänä olevaan asiaan.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Partasen lisäysehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen hyväksyneen sen.

Puheenjohtaja totesi, että on esittelijän esityksestä poikkeava kannatettu Cederlöfin ehdotus, jonka johdosta on äänestettävä. Puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen 10 äänellä 4 ääntä vastaan 1 äänestettyä tyhjää hylänneen Cederlöfin ehdotuksen. Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä. (Äänestys 2).

Päätös

Kaupunginhallitus päätti ehdottaa, että valtuusto

1

hyväksyy Länsirata Oy:n osakassopimuksen, sen liitteen mukaisen Espoon rahoitussitoumuksen ja muut asiaan kuuluvat liitteet

2

hyväksyy Länsirata Oy:n kuntaosakkaiden sitoumuksen Länsiradan toisen rakentamisvaiheen rahoittamisesta liitteen mukaisessa muodossa

3

valtuuttaa kaupunginjohtajan tekemään osakassopimukseen ja sen liitteisiin vähäisiä teknisiä tarkennuksia ja allekirjoittamaan osakassopimuksen ja asiaan kuuluvat liitteet edellyttäen, että muut osakassopimuksen osapuolet hyväksyvät asiakirjat vastaavan sisältöisenä ja kaikki kuntaosakkaat hyväksyvät myös ratahankkeen toisen vaiheen rahoituksen liitteen mukaisessa muodossa sekä

4

valtuuttaa kaupunginhallituksen hyväksymään osakassopimukseen ja sen liitteisiin mahdollisia muutoksia, joilla ei ole suhteellisesti arvioiden merkittäviä vaikutuksia Espoon kaupungin rahoitusosuuksiin eikä kuntaosakkaiden kokonaisrahoitusvastuuseen

5

toteaa kantanaan, että Länsirata-hankkeen toteuttamisessa tulee käyttää hiilineutraalia (vähähiilistä) betonia ja terästä ilmastopäästöjen minimoimiseksi,

6

toteaa kantanaan, että Länsirata-hankkeen luontohaittojen vähentämiseksi ja ekologisten yhteyksien turvaamiseksi ja vahvistamiseksi tulee toteuttaa kaikki mahdolliset lieventämistoimet,

7

käynnistää Länsiradan Espoon-osuuden luontohaittojen kompensatioselvityksen laatimisen välittömästi ja linjaa ekologisen kompensaation toteuttamisesta selvityksen valmistuttua.

Cederlöf ja af Hällström ilmoittivat eriävänä mielipiteenään seuraavaa:

Länsirata-hanke on kestämaton talouden ja ympäristön näkökulmasta. Hankkeeseen liittyy isoja taloudellisia riskejä, joita Espoo ei voi ottaa tässä talouden tilanteessa.

Liitteet

- 6 Länsirata Oy osakassopimus 5.11.2025 FINAL päätöksentekoon
- 7 Rahoitussitoumus 5.11.2025
- 8 Rakentamishankkeen tekninen liite 5.11.2025
- 9 Espoo-Hista-suunnitelmakartta asemaseutu
- 10 Kirkkonummi-Veikkola-suunnitelmakartta asemaseutu
- 11 Lohja-suunnitelmakartta asemaseutu 1
- 12 Lohja-suunnitelmakartta asemaseutu 2
- 13 Luonnos Osakkeenomistajien yksimielinen päätös Helsingin osakkeiden suunnattu hankinta 5.11.2025
- 14 Osakekauppakirja Helsingin osakkeiden suunnattu hankinta 5.11.2025
- 15 SVOP-arvio
- 16 Luonnos Osakkeenomistajien yksimielinen päätös suunnattu maksuton osakeanti 5.11.2025
- 17 Osapuolten yhteystiedot 5.11.2025
- 18 Länsirata Oy osakaskuntien sopimus
- 19 Liite § 151 eriävät mielipiteet
- 20 Äänestyslistat § 151

Oheismateriaali

- Länsirataan liittyvät kysymykset ja vastaukset 6.11.2025
- Länsirata_diaesitys KH10.11.2025
- Kysymyksiä ja vastauksia kh 10.11.2025

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

40/88

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta

§ 12

25.09.2025

Kaupunginhallitus

§ 313

27.10.2025

Valtuusto

§ 152

17.11.2025

Asianumero 3360/12.01.00/2025

Valtuusto 17.11.2025 § 152

§ 152

Valtuustokysymys lasten ja nuorten turvallisuudesta veden äärellä

Valmistelijat / lisätiedot:

Taskinen Tapio

Laakso Maria

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Eva-Lena Gästrinin ym. 18.8.2025 jättämään valtuustokysymykseen lasten ja nuorten turvallisuudesta veden äärellä ja toteaa kysymyksen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Valtuusto:

Kaupunginhallituksen ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Valtuustokysymys

Valtuutettu Eva-Lena Gästrin ja 32 muuta valtuutettua ovat jättäneet 18.8.2025 valtuustokysymyksen koskien lasten ja nuorten turvallisuudesta veden äärellä. Allekirjoittaneet valtuutetut kysyvät:

1. Miten Espoon kaupunki aikoo panostaa koululaisten uinninopetukseen, jotta opetus saavuttaisi kaikki oppilaat? Onko uinninopetusta mahdollista aikaistaa ja aloittaa jo päiväkodissa (5-vuotiaat)? Onko mahdollista lisätä uintikertoja?

2. Miten Espoon kaupunki aikoo varmistaa, että lapsia ja nuoria rannoilla ja uimaloissa valvovilla aikuisilla on valvontaan riittävä tietämys? Voisiko

valistustyötä tehdä yhteistyössä neuvoloiden, päiväkotien, koulujen ja/tai kolmannen sektorin toimijoiden kanssa?

Vastaus valtuustokysymykseen

1. Espoon kaupungin liikunnan ja urheilun tuloksikko, suomenkielisen perusopetuksen tuloksikko, suomenkielisen varhaiskasvatuksen tuloksikko ja ruotsinkielisten sivistyspalvelujen tuloksikko ovat aloittaneet yhteistyön, jonka tavoitteena on lasten ja nuorten uimataidon oppimisen parantaminen. Toimenpiteinä ovat yhteistyön parantaminen tuloksikoiden välillä, informaation jakaminen huoltajille, huoltajien, varhaiskasvattajien ja opettajien osaamisen kehittäminen, vesipätevyyden lisääminen, uimaopetuksen määrän lisääminen tietyllä luokkatasolla, sekä ulkopuolisen rahoituksen hakeminen.

Tällä hetkellä espoolaisista neljäsluokkalaisista 73 % (koko Suomen vastaava luku on 56 %) saavuttaa vaaditun 100 metrin uimataidon. Haasteena uimaan oppimisessa ovat liian suuret ryhmäkoot, vesitila riittävyys, lasten käyttäytymisen muuttuminen levottomammaksi, oppimisvaikeudet, sekä se, että lapsissa on todella paljon niitä, jotka eivät ole tottuneet veteen ollenkaan. Lisähaastetta tuo aikuisten vähättelevä suhtautuminen uimataidon tärkeyteen sekä perheiden taloudelliset ja sosiaaliset haasteet.

Espoo etsii rahoitusta kaupungin ulkopuolelta uimaoppimisen rytmimuutokseen. Tavoitteena on pilotoida erilaisia toimenpiteitä ja valita niistä vaikuttavimmat. Lisäämme vesitietoisuutta sekä vesipätevyyden osaamista koteihin varhaiskasvatuksen kautta, lisäämme varhaiskasvattajien osaamista yhteisillä koulutuksilla, annamme SUH materiaalia tutustuttavaksi etukäteen sekä lapsille tehtäviä (veteen tutustuminen) kotona ja varhaiskasvatuksessa. Tavoitteena on lisätä yksi lisäkäynti varhaiskasvatuksen ryhmille uimahallissa ja rantapäivä luonnon veden äärellä sekä mahdollisuus perheiden käydä yhdessä uimassa. Tämän lisäksi kehitämme viestintää ilmaisista uimakouluista koulun aloittaville kohdentaen sitä yhteistyössä varhaiskasvattajien kanssa.

Koululaisuinneissa tavoitteena on kohdentaa intensiivinen uimaopetusjakso todennäköisesti toisella luokka-asteella. Tämä lisäisi uimaopetuskertoja. Lisäopetuksen suhteen on ratkaistava allastilan riittävyys, ajankohdat sekä kustannukset. Tavoitteena on parantaa koulu-uinnin ja liikuntapalveluiden yhteistyötä ja rakentaa koordinoitua, jotta kaikki luokka-asteet käyvät opetussuunnitelman vaatiman tason verran uimassa. Lisäksi on luotava realistisen käsityksen erityisuimaopetuksen tarpeesta sekä erityis- että yleisopetuksen kouluissa ja luotava erityisuuntien resurssien parempi jakautuminen.

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta
Kaupunginhallitus
Valtuusto

§ 12
§ 313
§ 152

25.09.2025
27.10.2025
17.11.2025

2. Espoossa on 21 yleistä uimarantaa, joista kahdeksalla järjestetään rantavalvonta. Uimarannat tarkastetaan ennen uimakauden alkua yhdessä kaupungin ympäristöterveyden kanssa. Uintialueet merkitään ja sukeltajan tarkastukset tehdään toukokuussa. Rantavalvojan tehtäviin sisältyvät uimareiden valvonta näkyvällä paikalla, rannan turvallisuustarkastukset ja huoltotoimenpiteet, turvallisuusohjeiden jakaminen ja niiden noudattamisen valvonta sekä asiakaspalvelu. Valvojat valvovat rannan yleistä turvallisuutta. Lasten valvonta uimarannoilla on aina huoltajien vastuulla.

Uimarantojen kävijämääriä seurataan säännöllisesti. Kesien pitkät hellejaksot ovat kasvattaneet uimarantojen kävijämääriä voimakkaasti. Viime kesänä kävijämäärät nousivat ennätystasolle. Suurimmilla rannoilla kävijöitä voi olla samanaikaisesti yli 500 henkilöä. Samalla Espoon rannoilla on havaittu entistä useammin lapsia uimassa ilman vanhempien tai muiden aikuisten valvontaa, ja rantavalvojat ovat joutuneet puuttumaan tällaisiin tapauksiin toistuvasti.

Tietoa uimarantojen käytännöistä ja vesiturvallisuudesta tullaan lisäämään. Uimarantojen kyltityksiin lisätään selkeämpiä ohjeita huoltajavastuusta, syvyysmerkinnöistä ja hyppykielloista, huomioiden monikielisyys ja niiden näkyvä sijainti. Myös toimintamalleja tilanteisiin, joissa lapsi jää ilman valvontaa tai katoaa, selkeytetään, mukaan lukien prosessi viranomaisen kutsumiselle. Kaikille suurille rannoille otetaan käyttöön radiopuhelimet ja kuulutusjärjestelmät, joiden avulla turvallisuustiedotteet voidaan välittää tehokkaasti monikielisin äänittein kaikille rannalla oleskeleville. Yhteistyötä pääkaupunkiseudun kuntien kanssa tiivistetään rantaturvallisuuden ja toimintamallien yhtenäistämässä.

Lapsiperheille tarjotaan Leppävaaran ja Espoonlahden uimahalleissa maksuttomia virtuaalisia opetusvideoita opetusaltaalla, missä vanhemmat voivat yhdessä lapsen kanssa harjoitella uimataitoja. Pohdimme mahdollisuuksia luoda edullinen perhelippu uimahalleihin ja selvitämme mahdollisuutta uimarannekkaiden lainaamisesta kirjastoista. Myös ratkaisuja työikäisten uimakoulujen lisäämiseksi kehitetään yhteistyössä seurojen ja yhdistysten kanssa. Tämä lisääisi aikuisten vesipätevyyttä ja motiivia yhteisiin uimakäynteihin lastensa kanssa. Tavoitteenamme on jatkaa naisten omaa uimavuoroa. Rakennamme uimataidon kehittämistä yhteistyössä myös muiden kaupunkien, ministeriön ja SUH kanssa ja pyrimme vaikuttamaan opetussuunnitelman vaatimusten muuttamiseksi tarvittaessa.

Kannustamme perheitä käymään yhdessä uimahalleissa ja rannoilla, jolloin tieto vesiturvallisuudesta karttuu ja vesi elementtinä tulee tutuksi. Lisäksi tiedotusta ja valistusta lisätään sosiaalisessa mediassa, kaupungin verkkosivuilla sekä rantojen opastauluissa, jotta jokainen lapsi ja nuori

sekä heidän huoltajansa saivat ajantasaista tietoa alueen riskeistä ja turvallisuuskäytännöistä.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 27.10.2025 § 313

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Eva-Lena Gästrinin ym. 18.8.2025 jättämään valtuustokysymykseen lasten ja nuorten turvallisuudesta veden äärellä ja toteaa kysymyksen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta 25.09.2025 § 12

Päätösehdotus

Esittelijä
Liikuntajohtaja Merra Martti

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Eva-Lena Gästrinin ja 32 muun valtuutetun 18.8.2025 jättämään valtuustokysymykseen lasten ja nuorten turvallisuudesta veden äärellä.

Käsittely

Esittelijän kokouksessa tekemät muutokset on huomioitu pöytäkirjassa.

Päätös

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustokysymys lasten ja nuorten turvallisuudesta veden äärellä

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

44/88

Kaupunginhallitus
Valtuusto

§ 315
§ 153

27.10.2025
17.11.2025

Asianumero 3644/06.01.00/2025

Valtuusto 17.11.2025 § 153

§ 153

Valtuustokysymys HPV-rokote kattavuuden nostamisesta

Valmistelijat / lisätiedot:
Ikäheimonen Taru

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Taru Salovaaran ym. 22.9.2025 jättämään valtuustokysymykseen HPV-rokote kattavuuden nostamisesta Espoossa ja toteaa kysymykseen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Salovaara Immosen kannattamana teki seuraavan toivomuksen:

Valtuusto toivoo, että Espoon kaupunki varmistaa yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa, että HPV-rokotustietoisuutta vahvistetaan yhtenäisin käytännöin osana perusopetusta.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen ehdotuksen tulleen hyväksytyksi yksimielisesti.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Salovaaran toivomusehdotus hyväksyä yksimielisesti? Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi valtuuston hyväksyneen sen yksimielisesti.

Päätös

Valtuusto:
Kaupunginhallituksen ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisäksi hyväksyttiin seuraava toivomus:

Valtuusto toivoo, että Espoon kaupunki varmistaa yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa, että HPV-rokotustietoisuutta vahvistetaan yhtenäisin käytännöin osana perusopetusta.

Selostus

Tiivistelmä

- HPV-rokotuskattavuus Espoossa ja Länsi-Uudellamaalla on ollut pitkään hyvä, mutta on viime aikoina laskussa, kuten koko maassa. Rokotuskattavuuden nostaminen on tärkeää, jotta HPV-peräiset syövät voidaan hävittää.
- Rokotedisinformaatio aiheuttaa epätietoisuutta ja hämmennystä, mikä osaltaan selittää Suomen alhaista HPV-rokotekattavuutta. Oikean tiedon jakaminen on keskeistä kattavuuden parantamisessa.
- HPV-rokotus tarjotaan maksutta osana kansallista rokotusohjelmaa, ja THL suosittelee rokotussarjan aloittamista alakoulussa viidennellä luokalla. Rokotussarjaa voi täydentää myöhemminkin.
- Espoon kaupungin ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen yhteistyö rokotuskattavuuden nostamisessa on vielä vähäistä, ja tiedottamisessa koulujen ja terveydenhoitajien yhteistyössä on kehitettävää.
- Tietoa HPV-rokotuksista jaetaan neuvoloissa, koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa sekä Wilma-viestien kautta. Viestintämateriaalia on saatavilla useilla kielillä THL:n toimesta.

Valtuustoaloite

Valtuutettu Taru Salovaara sekä 29 muuta valtuutettua ovat esittäneet 22.9.2025 päivätyn valtuustokysymyksen HPV-rokotekattavuuden nostamisesta.

Tausta

Syyskuussa vietetään gynekologisten syöpien tietoisuuskuukautta. Kohdunkaulansyöpä on yleisin HPV:n eli ihmisen papilloomaviruksen aiheuttamista syöivistä. Syöpien lisäksi HPV aiheuttaa kondyloomia. Noin 80 prosenttia ihmisistä saa elämänsä aikana HPV:n. HPV-peräiset syövät voidaan hävittää rokotuskattavuutta nostamalla. Tavoitteen saavuttamiseksi tyttöjen rokotuskattavuus tulee olla yli 90 % ja poikien rokotuskattavuutta tulee nostaa merkittävästi. Espoossa ja Länsi-Uudellamaalla rokotuskattavuus on ollut pitkään hyvällä tasolla, mutta koko maan tavoin rokotuskattavuus on laskussa.

Rokotedisinformaatio eli tarkoituksellisesti väärän, vailla tieteellistä näyttöä olevan tiedon levittäminen rokotteista aiheuttaa ymmärrettävästi epätietoisuutta ja hämmennystä lapsissa, nuorissa ja heidän vanhemmissaan. Disinformaatio voi osin selittää Suomen suhteellisen alhaista HPV-rokotekattavuutta. Siksi oikean tiedon jakaminen on keskeisessä roolissa rokotuskattavuuden nostamisessa. HPV-rokotus tarjotaan maksutta osana kansallista rokotusohjelmaa.

THL suosittelee, että HPV-rokotussarja aloitetaan alakoulussa viidennellä luokalla. Jos lapsi ei ole saanut HPV-rokotuksia alakoulussa tai jos hänen rokotussarjansa on jäänyt kesken, rokotussarja voidaan aloittaa tai sitä voidaan täydentää vielä yläkoulussa tai toisella asteella. Lain mukaan Kunnan on toimittava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja tuettava sitä asiantuntemuksellaan. Espoossa kouluilla ja oppilaitoksilla on tärkeä rooli tässä työssä.

1. Millaista rokotuskattavuuden nostamiseen tähtävää yhteistyötä Espoon kaupunki tekee Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa?

Espoon kaupungin ja hyvinvointialueen yhteistyö on vielä melko vähäistä. Vaikka rokotuksista tiedottaminen on hyvinvointialueen palveluiden vastuulla, sekä Espoon kaupungissa että hyvinvointialueella nähdään yhteistyössä parantamisen varaa. Kaikkien kansallisen rokotusohjelmaan kuuluvien rokotusten tiedottamisessa koulujen ja terveydenhoitajien yhteistyössä on vielä kehitettävää. Terveydenhoitajat ovat yksittäisissä kouluissa käyneet oppitunnilla kertomassa rokotuksista ja niiden hyödyistä yleisesti, mutta systemaattista tämä ei vielä ole. Espoon kaupunki viestii ensisijaisesti kaupungin omista palveluista, vaikka laajasti kaikkia espoolaisia koskevassa viestinnässä tehdään luonnollisesti yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa.

2. Missä rokotusikäisille espoolaisille lapsille ja nuorille sekä heidän vanhemmilleen jaetaan tietoa HPV-rokotuksista?

Tietoa HPV-rokotuksesta (ja kaikista kansallisista rokotusohjelmaan kuuluvista rokotteista) asiakkaat saavat neuvolassa sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon vastaanotoilla. Tietoa lähetetään myös Wilma-viestien kautta.

3. Miten tiedottamisessa on huomioitu kielellinen saavutettavuus ja tiedottaminen eri kielillä?

THL (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos) on tehnyt viestintämateriaalia HPV-rokotteesta, joita hyvinvointialue hyödyntää viestinnässään. Esitteitä on saatavilla suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. THL:n sivuilta löytyy malliviesti koteihin lähetettäväksi yhdeksällä eri kielellä: suomeksi, selkosuomeksi, ruotsiksi, englanniksi, viroksi, ukrainaksi, venäjäksi, somaliksi ja arabiaksi.

[HPV- eli papillomavirusrokote - THL](#)

[Esitteet ja viestintämateriaalit HPV-rokotteesta - THL](#)

[Papillomavirus ja HPV-rokote eri kielillä - THL](#)

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	47/88
Kaupunginhallitus	§ 315	27.10.2025
Valtuusto	§ 153	17.11.2025

Vastauksissa on käytetty hyvinvointialueen asiantuntijoiden, kasvun ja oppimisen toimialan asiantuntijoiden, viestintäjohtajan sekä hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen asiantuntijoiden tietoja HPV-rokotekattavuuden tiedottamisesta ja yhteistyöstä.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 27.10.2025 § 315

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Taru Salovaaran ym. 22.9.2025 jättämään valtuustokysymykseen HPV-rokotekattavuuden nostamisesta Espoossa ja toteaa kysymykseen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustokysymys HPV-rokotekattavuuden nostamisesta

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

48/88

Kaupunginhallitus

§ 294

06.10.2025

Valtuusto

§ 142

20.10.2025

Valtuusto

§ 154

17.11.2025

Asianumero 2403/14.01.00/2025

Valtuusto 17.11.2025 § 154

§ 154

Valtuustoaloite yrityshautomon perustamiseksi eri alojen opiskelijoille (Pöydälle 20.10.2025)

Valmistelijat / lisätiedot:

Forsten Annika

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Marika Räf ym. 19.5.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen yrityshautomon perustamiseksi eri alojen opiskelijoille sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Puheenjohtaja ehdotti, että tämä ja seuraava asia keskustellaan yhteisesti, mutta päätöksenteko pidetään molemmista asioista erillisenä. Valtuusto hyväksyi yksimielisesti puheenjohtajan käsittelyjärjestysehdotuksen.

Päätös

Valtuusto:

Kaupunginhallituksen ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Valtuustoaloite

Marika Räf ja 40 muuta valtuutettua ovat 19.5.2025 tehneet valtuustoaloitteen yrityshautomon perustamiseksi.

Valtuustoaloitteessa esitetään eri alojen ja eri asteille opiskelevien nuorten sekä eri oppilaitosten yhteisen yrittäjyyden testialustan perustamista Espooseen. Aloitteessa esitetty yrityshautomo tarjoaisi nuorille yrittäjille mahdollisuuksia verkottua yritysten kanssa, palvelisi maahanmuuttajataustaisten tarpeita ja olisi liikenteellisesti helposti tavoitettavissa sijaiten esimerkiksi Kiviruukin alueella.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Tiivistelmä:

- Espoossa toimii laaja ja monipuolinen palveluverkosto, joka tukee eri koulutusasteiden, oppilaitosten ja alojen opiskelijoiden yrittäjyyttä.
- Ennen päätöksentekoa rakenteiden mahdollisesta kehittämisestä on tarkoituksenmukaista arvioida nykyisiä toimia ja kehittämistarpeita.
- Arvioinnin ja mahdollisten kokeilujen alustana voisivat toimia esimerkiksi Yritysten ja yrittäjyyden Espoo -kehitysohjelma ja Nuorten työllistymisen edistämisen -ohjelma.

Espooseen on useiden toimijoiden yhteistyön tuloksena kehittynyt monipuolinen palveluverkosto nuorten yrittäjyysosaamisen ja yrittäjyyden tukemiseksi.

Yrittäjämäisten valmiuksien oppiminen alkaa jo varhaiskasvatuksessa ja jatkuu perusopetuksessa, muodostaen perustan nuorten myöhemmälle yrittäjyysosaamiselle. Esimerkiksi Nuorten yrittäjyys ja talous NYT -järjestön Yrityskylä 6.- ja 9.-luokkalaisille on palkittu maailman parhaana koulutusinnovaationa.

Yrittäjyyskasvatus on laajasti integroitu toisen asteen koulutukseen, ja sen merkitys on linjattu lainsäädännössä. Esimerkiksi Omnian kaikissa perustutkinnoissa yrittäjyysopinnot kuuluvat pakollisiin opintoihin. Lukioissa tarjotaan monipuolisia mahdollisuuksia yrittäjyyteen aidoissa ympäristöissä yhteistyössä laajan kumppaniverkoston kanssa, kuten yritykset, korkeakoulut ja järjestöt. Espoon lukiokoulutuksessa on parhaillaan valmisteilla yrittäjyys- ja talouskasvatusohjelma. Sekä Omnian että Espoon lukioden opiskelijat ovat säännöllisesti menestyneet sekä kansallisissa että kansainvälisissä yrittäjyyskilpailuissa.

Metropolia- ja Laurea-ammattikorkeakoulujen Espoon kampuksilla on tarjolla muun muassa liiketoiminta- ja tuotantotalouden tutkinto-ohjelmia sekä mahdollisuuksia opiskelijayhteistyöhön yritysten kanssa. Espoon kaupunki on viime vuosina yhteistyössä Laurean kanssa kehittänyt maahanmuuttajien yrittäjyyspolkua.

Aalto-yliopiston strategian keskiössä on yrittäjähenkisen kulttuurin vahvistaminen ja yliopisto tarjoaa monimuotoisia yrittäjyysopintoja, yhteistyömahdollisuuksia yritysten kanssa sekä tukea tutkimuksen kaupallistamiseen ja yritystoiminnan käynnistämiseen. Aallon opiskelijalähtöinen yrittäjyys ekosysteemi on synnyttänyt merkittäviä alustoja ja tapahtumia, kuten Slush, ja tuottanut Suomen menestyneimpiä startup-yrityksiä. Aalto Startup Centre on valittu useita kertoja maailman parhaiden yliopistovetoisten yrityskehittämöjen joukkoon. Kaupunki tekee

yhteistyötä Aalto-yliopiston kanssa opiskelijoiden yrittäjyyden ja yritystoiminnan edistämiseksi.

Espoon kaupunki jakaa vuosittain Nuori Espoo -yritysseteleitä 13–25-vuotiaille espoolaisille. Setelin (á 300 euroa) saaminen edellyttää yrityskoulutuksen suorittamista ja liiketoimintasuunnitelmaa. Koulutukset järjestää Espoon 4H-yhdistys. Kaupunki tukee myös nuorten yrittäjyyttä edistäviä tapahtumia, kuten Youth Program Gen W. -sarjaa tytöille ja NYT Uskalla yrittää -aluetapahtumaa vuonna 2025.

Kaupungin yritysneuvonta palvelee sekä aloittelevia että toimivia yrittäjiä. Vuonna 2024 noin puolet yhteensä 2 200 asiakkaista oli vieraskielisiä. Neuvontaa kehitetään esimerkiksi tekoälykokeiluilla ja pääkaupunkiseutuyhteistyöllä, jotta palvelut olisivat entistä sujuvampia mm. maahanmuuttajataustaisille yrittäjille. Yritysneuvonnan asiantuntijat vierailevat säännöllisesti oppilaitoksissa kertomassa yrittäjyydestä ja yrityksen perustamisesta. Kaupungin koordinoimassa Business Espoo -yrityspalveluverkostossa on tarjolla materiaalia, jota oppilaitokset voivat hyödyntää toiminnassaan.

Monimuotoisilla ja verkostomaisilla palveluilla tuetaan eri koulutusasteiden, oppilaitosten ja alojen opiskelijoiden yrittäjyyttä sekä opiskelupäivän aikana että sen ulkopuolella. Nuorten yrittäjyyttä tukevien toimien kehittäminen edellyttäisi nykyisen palvelukokonaisuuden opiskelijälähtöistä arviointia ja kehittämistarpeiden tunnistamista. Esimerkiksi poikkihallinnollinen kehitysohjelma Yritysten ja yrittäjyyden Espoo sekä työllisyyspalvelujen organisoima Nuorten työllisyyden edistämisen -ohjelma voisivat toimia alustoina arvioinnille ja toimintaa kehittäville kokeiluille. Näiden pohjalta Espoon kaupunki kumppaneineen voisi päättää mahdollisista jatkotoimista nuorten yrittäjyyden edistämiseksi.

Yritysten ja yrittäjyyden Espoo -kehitysohjelman hyötytavoitteet valmistellaan syksyn aikana, ja valtuusto päättää niistä alkuvuodesta 2026. Valtuustoaloitteessa esitetty ehdotus toimitetaan ohjelman ohjausryhmälle tavoitteiden valmistelun käynnistyessä.

Päätöshistoria

Valtuusto 20.10.2025 § 142

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Marika Räf ym. 19.5.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen yrityshautomon

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	51/88
Kaupunginhallitus	§ 294	06.10.2025
Valtuusto	§ 142	20.10.2025
Valtuusto	§ 154	17.11.2025

perustamiseksi eri alojen opiskelijoille sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Puheenjohtaja Hyrkkö Vehmasen kannattamana ehdotti, että asia jätetään pöydälle.

Keskustelun pöydällepanosta päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko asia jättää yksimielisesti pöydälle. Koska pöydällepanoehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi valtuuston hyväksyneen sen yksimielisesti.

Päätös

Valtuusto:
Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Kaupunginhallitus 06.10.2025 § 294

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Marika Räf ym. 19.5.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen yrityshautomon perustamiseksi eri alojen opiskelijoille sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite yrityshautomon perustamisesta eri alojen opiskelijoille

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

52/88

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 248

24.09.2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 256

08.10.2025

Kaupunginhallitus

§ 320

27.10.2025

Valtuusto

§ 155

17.11.2025

Asianumero 1907/12.01.00/2025

Valtuusto 17.11.2025 § 155

§ 155

Valtuustoaloite toisen asteen yrittäjyyskasvatuksen ohjelmasta

Valmistelijat / lisätiedot:

Tuulosniemi Susan

Saloranta-Eriksson Outi

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Marika Räfin ym. 28.4.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen toisen asteen yrittäjyyskasvatuksen ohjelmasta sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Valtuusto:

Kaupunginhallituksen ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Marika Räf ja 30 muuta valtuutettua jättivät 28.4.2025 valtuustoaloitteen, jossa edellytetään esitystä toisen asteen yrittäjyyskasvatusohjelmasta. Aloitteessa todetaan, että tulevien yrittäjien valmentaminen on aloittava jo nuorena, mutta suurella osalla nuorista ei ole lainkaan kosketuspintaa yrittäjyyteen. Tästä syystä on tärkeää, että viimeistään toisella asteella nuorille tarjotaan riittävät tiedolliset ja taidolliset valmiudet yrittäjyyteen. Yrittäjyyskasvatuksella myös tuetaan nuorten yrittäjäidentiteetin kehittymistä ja annetaan heille valmiuksia toimia tulevaisuuden työmarkkinoilla. Suomen kansainvälisen kilpailukyvyn näkökulmasta yrittäjyyden opetukseen kannattaa panostaa. Työelämä on murroksessa ja yhä useamman nuoren tulevaisuudessa yrittäjyys tulee olemaan keino työllistää itsensä.

Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 248	24.09.2025
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 256	08.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 320	27.10.2025
Valtuusto	§ 155	17.11.2025

Aloitteen mukaan oppiaineisiin integroitu yrittäjyyskasvatus ei korvaa yrittäjyyden opetusta, joka painottaa käytännön oppimista ja opiskelijoiden osallistumista. Tavoitteena tulee kannustaa nuoria kehittämään yrittäjyystaitoja, yrittäjämäistä ajattelua ja toimintatapaa. Se antaa valmiuksia työelämää varten huolimatta siitä, tuleeko nuoresta tulevaisuudessa lopulta yrittäjä vai ei.

Taustaa

Voimassa olevan kansallisen opetussuunnitelman perusteiden mukaan nuorten lukiokoulutuksessa opiskelijalla tulee olla mahdollisuus kehittää jatko-opintovalmiuksiaan, kansainvälistä osaamista sekä työelämä- ja yrittäjyysosaamistaan (lukiolaki 714/2018, 13 §).

Yrittäjyystaidot ovat monipuolinen kokonaisuus, joka kattaa sekä konkreettisia osaamisalueita että ajattelutapoja. Ne liittyvät laajemmin kykyyn toimia aloitteellisesti, ratkaista ongelmia ja luoda arvoa erilaisissa ympäristöissä – olipa kyseessä työelämä, opiskelu tai yhteiskunnallinen toiminta.

Yrittäjyysosaaminen ja -taidot sekä yrittäjämäinen ajattelu ja -toimintatavat nousevat esiin useassa eri kohdassa lukio-opintoja. Nämä ovat kirjattuna niin valtakunnalliseen kuin Espoon paikalliseen opetussuunnitelmaan, eri oppiaineisiin integroituna ja laaja-alaisena osaamisena. Opiskelijoiden kiinnostusta on luonnollista viedä näissä kohdin eteenpäin yrittäjyyden pariin. Kooste Espoon kaupungin suomenkielisen lukiokoulutuksen opetussuunnitelmaan kirjatusta opintojaksoista, joista löytyy yhteys yrittäjyyteen, on lisätty oheismateriaaleihin.

Lukio linjaa lukiokohtaisessa opetussuunnitelmassa yhteistyöstään työelämän, kuten yritysmaailman sekä julkisen ja kolmannen sektorin edustajien kanssa.

Korkeakouluyhteistyö, työelämäyhteistyö ja kansainvälisyysyhteistyö sekä talousosaaminen voivat toimia yrittäjyyden ponnahduslautana. Luontevia yhtymäpintoja löytyy niin matematiikan, yhteiskuntaopin kuin ohjelmoinnin, robotiikan, luonnontieteiden, kielten, liikunnan ja taiteiden parista.

Jokaisella opiskelijalla lukiossa tulee lainkin mukaan olla mahdollisuus tutustua ja kehittää työelämä- ja yrittäjyysosaamistaan ja näin toimimme myös Espoossa. Opetussuunnitelmaan on kirjattu, että oppimiseen tarjotaan tilaisuuksia myös autenttisissa työympäristöissä, kuten yrityksissä, muissa työelämän organisaatioissa tai omassa harjoitusyrityksessä.

Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 248	24.09.2025
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 256	08.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 320	27.10.2025
Valtuusto	§ 155	17.11.2025

Opiskelutahti on lukiossa erittäin tiivis ja määrääjassa valmistuminen vaatii hyvinkin täysiä lukujärjestyksiä ja pitkiä päiviä. Ylioppilaskirjoituksiin valmistautuminen ohjaa vahvasti opintojen suuntaa ja valinnaisia opintoja. Tunnistamme myös haasteen siitä, että yrittäjyyskasvatus on tyypillisesti ollut usein vain muutamien asiasta innostuneiden opettajien varassa.

Tiukentuneen taloustilanteen vuoksi on lukiokoulutuksesta jouduttu karsimaan paljon valinnanvaraisuutta. Olemme pohtineet tästä huolimatta mahdollisuuksia tarjota laadukasta ja antoisaa yrittäjyyskasvatusta sitä haluaville lukiolaisillemme ja luoda innostuksen siemeniä heille, joille yrittäjyys ei ole vielä tuttua.

Toiselle asteelle ei ole mielekästä Espoossa laatia yhteistä ohjelmaa, sillä ammatillisen ja lukiokoulutuksen luonne, toteuttamistapa ja tuntirakenne poikkeavat niin suuresti toisistaan. On kuitenkin tärkeää löytää yhteistyön muotoja eri toimijoiden välillä ja tarjota yrittäjyyskasvatusta nuorelle verkostomaisesti eri elämänvaiheissa mielekkäällä ja innostavalla tavalla. Nyt laadittavalla yrittäjyys- ja talouskasvatusohjelmalla pyritään ennen kaikkea saavutettavuuteen sekä yhdenvertaisuuteen.

Valtuustoaloitteessa esitetään nuorten yrittäjyyskasvatuksen nostamista Yritysten ja yrittäjyyden Espoo -kehitysohjelman yhdeksi painopisteeksi. Kehitysohjelman hyötytavoitteet valmistellaan syksyn aikana, ja valtuusto päättää niistä alkuvuodesta 2026. Valtuustoaloitteessa tehty ehdotus viedään tiedoksi ohjelman ohjausryhmälle tavoitteiden valmistelun käynnistyessä.

Lukioissa toteutetaan tällä hetkellä yrittäjyys- ja talouskasvatusta seuraavasti:

- Vuosi yrittäjän Intro (NYT).
- Vuosi yrittäjänä (NYT).
- Sijoittajakoulu (NYT). Oheismateriaaleissa kooste NYTin toiselle asteelle tarkoitetusta opetusmateriaaleista.
- Laurea-ammattikorkeakoulussa jo useana vuotena toteutettu erittäin suosittu kahvilatyön opintopaketti (2 op) on erinomainen esimerkki onnistuneesta korkeakoulu-yhteistyöstä. Siinä opiskelijat saavat konkreettista kokemusta useista yrittäjyyteen liittyvistä taidoista, kuten kahvilatyön perusteista, kahvilatuotteiden tuotetietodesta, myynnistä ja markkinoinnista, kahvilatuotteiden suunnittelusta, kahvilakonseptin suunnittelusta ja asiakaspalvelusta. Opintopaketti tarjotaan lukiolaisille sekä syksyisin että keväisin ja sinne mahtuu vuosittain jopa 50 lukiolaista.
- Lukioissa hyväksiluetetaan 4H-yrittäjyysohjelman suorituksia. Toisen asteen koulutus ja nuorisopalvelut ovat samaa tulosyksikköä.

Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 248	24.09.2025
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 256	08.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 320	27.10.2025
Valtuusto	§ 155	17.11.2025

Nuorisopalvelut järjestävät yhteistyössä 4H-yhdityksen kanssa maksuttomia 4H-yrityskoulutuksia, joita markkinoidaan myös Espoon lukiolaisille (mm. Instagram-tilillä). Koulutukset ovat ensisijaisesti 18–25-vuotiaille espoolaisille nuorille. Koulutuksen jälkeen nuori voi perustaa oman yrityksen ja saada 300 euron yrityssetelin. Seuraava koulutus alkaa 30.9.2025.

- Lukioissa kannustetaan lukion ulkopuolisten yrittäjyys- ja talouskasvatuksen opintoihin (mm. korkeakouluissa) ja ne hyväksiluetaan osaksi opintoja. Myös työkokemuksesta voi saada opintopisteitä.
- Lukioden oma toiminta, esim. kummiyritykset, kerho-/klubitoiminta.

Keskeisimmät toteutukset ja yhteistyötahot

Nuorten yrittäjyys ja talous NYT

- Sijoittajakoulu - opiskele sijoittamista ja osakesäästämistä
- Innovaatioleiri, joka on osa Vuori Yrittäjänä -kokonaisuutta, mutta hyödynnettävissä myös erikseen.
- Vuosi yrittäjänä sekä kevyempi toteutus Vuosi yrittäjänä Intro. Vuosi yrittäjänä -ohjelma on nimetty Opetus- ja kulttuuriministeriön Yrittäjyyslinjauksissa (2017) yhdeksi keinoksi toteuttaa uusien opetussuunnitelmien mukaista yrittäjyyskasvatusta toisella asteella.
- Yrittäjyysohjelman käyneiden nuorten NYT-lähettiläinen kouluvierailut <https://nuortennyt.fi/opettajille/lahettilastoiminta/>
- Uskalla yrittää -yrittäjyystapahtumat nuorille: <https://nuortennyt.fi/uskallayrittää/>. Yrittäjyystapahtumat mahdollistavat nuorille verkostoitumisen toisten yrittäjähenkisten nuorien kanssa.
- Kansainvälisyydestä kiinnostuneille nuorille on tarjolla Virtual Expo, joka on virtuaalitapahtuma eri maiden Vuosi yrittäjänä -opiskelijoille.
- Duunikouts-työelämäsovellus: <https://nuortennyt.fi/palvelu/duunikouts/>
- Maailman suurin etätET: <https://nuortennyt.fi/etatet/>

Pörssisäätiö

- Pörssilähettiläskoulutus
- Rahaviikko-tapahtuma
- Opiskelijoiden Pörssipäivä -tapahtuma
- Pörssikurssi verkossa
- Sijoituskoulu
- Kansainvälinen Rahaviikko

4H-yrityskoulutus

Perusta oma 4H-yritys - Suomen 4H-liitto

Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 248	24.09.2025
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 256	08.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 320	27.10.2025
Valtuusto	§ 155	17.11.2025

Korkeakouluyhteistyö

Aaltoes (Aalto Entrepreneurship Society)

<https://courses.minnalearn.com/en/courses/startingup/> (Aalto-yliopisto)

<https://talouskurssi.fi/> (Taloustieteen keskus Helsinki GSE)

Opetushallituksen avointen oppimateriaalien kirjaston yrittäjyysmateriaalit lukiokoulutukseen

Avointen oppimateriaalien kirjasto (aoe.fi) (Hakuehto: Yrittäjyys.

Koulutusaste: Lukio). Mm. Bisnekset verkkoon -kurssisisällöt

(Yritystoiminnan suunnittelu, Yrityksessä toimiminen sekä Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta).

Toisen asteen yrittäjyys- ja talouskasvatusohjelma lukiokoulutuksessa - Konkreettiset muutokset

- Lukiolinjalle on perustettu n. 5 hengen työryhmä, jonka tehtävänä on mm. edistää työelämä- ja yritysysteistyötä. Näin pystymme kehittämään yrittäjyyttä jatkossakin laajalla asiantuntijuudella. Työryhmä valmistelee lopullisen esityksen yrittäjyys- ja talouskasvatuksesta lukiokoulutuksen johtoryhmälle hyväksyttäväksi lukuvuoden 2025–26 aikana.
- Yrittäjyyskasvatusohjelma kirjataan Espoon lukiokoulutuksen laatukäsikirjaan. Näin teemme ohjelman näkyväksi kaikille lukioille ja opettajille samantarvoisesti.
- Ohjelmassa kokoamme yrittäjyys- ja talouskasvatukseen liittyvän tarjonnan yhteen paikkaan ja kirjoitamme selkeät ohjeet sekä opettajille että opiskelijoille siitä, miten yrittäjyys- ja talouskasvatuksen opintoja voi Espoon lukioissa opiskella.
- Ohjelmassa tulisi tarkastella nuorten yrittäjien polkua Espoossa lukiokoulutuksen osalta yhdessä sidosryhmien kanssa ja pyrkiä luomaan mahdollisuuksia tutustua ja kokeilla yrittäjyyttä nuorten eri elämänvaiheissa.
- Yhteiskuntaopin ja matematiikan opettajia sekä opinto-ohjaajia tiedotetaan yrittäjyys- ja talouskasvatuksen ohjelmasta ja siihen liittyvistä materiaaleista. Kehittäjäopettajilla on tässä keskeinen rooli. Vuoden 2025 loppuun varataan yhteistyötapaaminen aineenopettajien ja NYTin välillä.
- Lukioiden oman ys-ajan hyödyntäminen opettajien koulutuksessa (aineryhmittäin tai koko opettajakunnalle)
- Liitteeseen 1 on kerätty nykyisen opetussuunnitelman valtakunnalliset opintojaksot, joissa käsitellään yrittäjyyttä ja yritysysteistyötä. Tämän pohjalta annetaan ko. oppiaineen opettajille syötteitä ja ehdotuksia siitä, miten opetussuunnitelman sisältöjä ja tavoitteita voidaan syventää

Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 248	24.09.2025
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 256	08.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 320	27.10.2025
Valtuusto	§ 155	17.11.2025

tarjolla olevilla yrittäjyys- ja talouskasvatuskoulutuksilla. Yrittäjyyttä sivuavat opintojaksot toimitivat siten astinlautana opetussuunnitelman ulkopuolisiin lisäopintoihin.

- Opinto-ohjauksen opintojaksoissa (OPO1- ja OPO2) käsitellään yrittäjyyttä. Nyt laatimamme ohjelma esitellään näiden opintojaksojen yhteydessä opiskelijoille. Näin he saavat kattavan koosteen siitä, miten he voivat syventää kiinnostustaan yritys- ja taloustaitoihin ja miten se kerryttää heidän lukio-opintojaan tai auttaa mahdollisesti jatko-opintoihin hakeutumisessa.
- Vaikka kiristynyt taloustilanne on pakottanut vähentämään lukiokohtaista valinnaisuutta, pyritään lukioiden jaetuilla opintotarjottimille tarjoamaan kaikille opiskelijoille yhtäläiset mahdollisuudet osallistua talous- ja yrittäjyyskasvatukseen halutessaan. Tämä vaatii selkeää, kohdennettua ja oikea-aikaista tiedotusta.
- Selvitetään onko budjettia palkata yrittäjyyskasvatukseen kehittäjäopettajaa kevääksi 2026.
- Opetussuunnitelmaan lisätään seuraavan päivityksen yhteydessä yrittäjyyskasvatus seuraavasti: Lukio kuvaa korkeakouluysteistyön, kansainvälisen yhteistyön ja työelämäyhteistyön sekä yrittäjyyskasvatuksen toteuttamistavat lukion lukuvuosisuunnitelmassa.
- Yhteisen opetustarjonnan koordinointi.
- Viestintä, tiedottaminen ja markkinointi. Miten tieto erilaisista yrittäjyys- ja talousosaamisen syventämisen mahdollisuuksista on kaikille opiskelijoille saavutettavaa ja samanaikaista? Espoon lukioiden Instagram-tilillä on tuotu esiin Vuosi yrittäjänä -ohjelman aluekilpailuja ja finaaleja, joissa Espoon lukiot ovat olleet hienosti edustettuna ja pärjänneet hyvin.

Yhteistyökumppanit ja -tahot

- Jatkamme ja tiivistämme yhteistyötä Nuorten yrittäjyys ja talous NYTin kanssa asiantuntijaroolissa muun muassa yrittäjyyden ja opetussuunnitelman yhteensovittamisessa, laatukäsikirjan laatimisessa sekä kuulemassa Espoon tarpeita ja toiveita yrittäjyyskasvatuksen kehittämiseksi.
- Selvitetään ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteistyön mahdollisuuksia. Omniassa hyödynnetään aktiivisesti NYTin Vuosi yrittäjänä -ohjelmaa ja tarjotaan pakollisia ja valinnaisia yrittäjyyden opintojaksoja.
- Yhteistyötä Espoon kaupungin Elinkeino-tulosityksikön ja Business Espoo -yrityspalveluverkoston (ml. Espoon yrittäjät, Helsingin seudun kauppakamari) kanssa olisi mahdollista kehittää ja yhdessä miettiä tapoja tukea oppilaitosten yrittäjyyskasvatusta esim. vierailujen ja materiaalin muodossa.

Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 248	24.09.2025
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 256	08.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 320	27.10.2025
Valtuusto	§ 155	17.11.2025

- Korkeakouluyhteistyö, kuten Aalto-yliopisto, Aaltoes ja Laurea ammattikorkeakoulu.
- Etsitään mahdollisuuksia hyödyntää omia opiskelijoita/alumneja, joilla on yrittäjyystaustaa. Nuorille on tärkeää kuulla samaistuttavia yrittäjyystarinoita.

Resurssihaasteiden myötä on tärkeää etsiä uusia tapoja suorittaa opintoja opetussuunnitelman ulkopuolelta, kuten:

1) Kesäkuun alkupuolella pidettävään kesälukioon on suunnitteilla talous- ja yrittäjyystoteutuksia, kuten esimerkiksi NYT:n innovaatioleiri ja sijoittamisen alkeet (esim. säästösijoitussuunnitelma) sekä pörssisäätiön koulutuksia.

2) Opetustoiminnan ulkopuolisen kerhotoiminnan hyödyntäminen. Tähän tarjontaan sopisi hyvin esim. NYT:n sijoittajakoulu ja Vuosi yrittäjänä -ohjelmat sekä Pörssisäätiön ohjelmat. Kerhoa voisi vetää joko opettaja, oman lukion opiskelija (esim. pörssilähettiläs) tai lukion alumni (esim. kauppakorkeakoulun opiskelija). Tästä toiminnasta hyvänä esimerkkinä Otaniemen lukiossa toimiva sijoittajaklubi
<https://www.espoo.fi/fi/muu-koulun-toiminta-otaniemen-lukio#sijoittajaklubi-58651>

3) Opiskelijoille laaditut itsenäisesti suoritettavat opinnot (kuten Pörssisäätiön pörssilähettiläs-ohjelma) tarjoavat hyviä mahdollisuuksia kerryttää osaamista. On tärkeää, että nämä mahdollisuudet tuodaan opiskelijoille näkyväksi.

4) Syksystä 2025 Espoon lukiokoulutuksessa käyttöön otettu aktiivisuusportfolio mahdollistaa nyt uudella tavalla osaamisen näkyväksi tekemisen. Aktiivisuusportfolioon opiskelija kerää opetussuunnitelman ulkopuolista toimintaa, josta voidaan myöntää laajuuden mukaan 1–2 opintopistettä. Aktiivisuusportfolion yksi kymmenestä osa-alueesta on yrittäjyys ja taloustaidot. Osion ohjeissa esitellään erilaisia yrittäjyys- ja taloustaitojen tapoja, joita opiskelija voi kerryttää lukio-opintojen aikana. Näitä ovat mm. yritysprojektit, startup-ideat, osallistumisen yrittäjyyskursseille tai -kilpailuihin, sijoittamiskoulutus, taloustaitojen kehittäminen tai näihin liittyvät projektit, vierailukokemukset (yrityksiin, Suomen pankkiin jne.), Nuorten yrittäjyys ja talous NYT:n tarjoama koulutus, Pörssilähettiläänä toimiminen tai paikallisten valinnaisten yrittäjyyteen ja taloustaitoihin liittyvien suoritettujen opintojaksojen sisältöjen esittely.

Yhteenveto

Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 248	24.09.2025
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 256	08.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 320	27.10.2025
Valtuusto	§ 155	17.11.2025

Edellä esitettyyn pohjaten toteamme, ettei yhden yhteisen yrittäjyyskasvatusohjelman rakentaminen kaupunkitasoisesti ole tarkoituksenmukaista, vaan nuorten yrittäjyyskasvatuksessa kannattaa hyödyntää oppilaitoskohtaisia vahvuuksia ja olemassa olevia yritys- ja työelämä yhteyksiä. Lisäksi oppilaitosten käytössä on laaja kirjo erilaisia valmiita ohjelmia, joita voidaan hyödyntää osana opetusta.

Tietoisuutta erilaisista valmiista ohjelmista tullaan lisäämään toisen asteen oppilaitoksissa (erityisesti lukioissa) ja varmistetaan, että opiskelijalla on mahdollisuus syventää yrittäjyysosaamistaan oppilaitoksesta riippumatta.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 27.10.2025 § 320

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Marika Räfin ym. 28.4.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen toisen asteen yrittäjyyskasvatuksen ohjelmasta sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kasvun ja oppimisen lautakunta 08.10.2025 § 256

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa selostusosan mukaisen lausunnon Marika Räfin ja 30 muun kaupunginvaltuutetun 28.4.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen toisen asteen yrittäjyyskasvatuksen ohjelmaksi.

Käsittely

Hietanen-Tanskanen teki puheenjohtaja Peltoniemen, Kurrin, Kantolan, Wallsin, Pesosen ja Dookien kannattamana seuraavan lisäysehdotuksen:

"Lautakunta toteaa, että Espooseen tarvitaan yrityshautomo, jossa on mahdollisuus konkreettisesti harjoitella yrittäjyyttä jo opintojen aikana. Yrityshautomo myös mahdollistaa pääsyn työelämään opintojen jälkeen esimerkiksi jatko-opintopaikan puuttuessa."

Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 248	24.09.2025
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 256	08.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 320	27.10.2025
Valtuusto	§ 155	17.11.2025

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja Peltoniemi tiedusteli, voidaanko Hietanen-Tanskasen lisäsehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta antoi selostusosan mukaisen lausunnon Marika Räfin ja 30 muun kaupunginvaltuutetun 28.4.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen toisen asteen yrittäjyyskasvatuksen ohjelmaksi.

Lisäksi lautakunta totesi, että Espooseen tarvitaan yrityshautomo, jossa on mahdollisuus konkreettisesti harjoitella yrittäjyyttä jo opintojen aikana. Yrityshautomo myös mahdollistaa pääsyn työelämään opintojen jälkeen esimerkiksi jatko-opintopaikan puuttuessa.

Kasvun ja oppimisen lautakunta 24.09.2025 § 248

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa selostusosan mukaisen lausunnon Marika Räfin ja 30 muun kaupunginvaltuutetun 28.4.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen toisen asteen yrittäjyyskasvatuksen ohjelmaksi.

Käsittely

Puheenjohtaja Laiho ehdotti Wallsin kannattamana asian jättämistä pöydälle.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko pöydällepanoehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:
Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Nämnden Svenska rum 25.09.2025 § 83

Förslag

Föredragande
Direktör för sektorn för fostran och lärande Narvo-Akkola Merja

Nämnden Svenska rum ger ett utlåtande enligt redogörelsen om Marika Råfs och 30 andra fullmäktigeledamöters motion 28.4.2025 om ett program för lärande i entreprenörskap på andra stadiet.

Beslut

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	61/88
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 248	24.09.2025
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 256	08.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 320	27.10.2025
Valtuusto	§ 155	17.11.2025

Nämnden Svenska rum
Förslaget godkändes enhälligt.

Liitteet

Oheismateriaali

- Espoon kaupungin suomenkielisten lukioden opetussuunnitelman viittaukset yrittäjyyteen
- Toiselle asteelle suunnatut Nuoret ja Talous NYT opinnot
- Valtuustoaloite toisen asteen yrittäjyyskasvatuksen -ohjelmasta

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

62/88

Kulttuuri- ja nuorisolautakunta

§ 13

16.09.2025

Kaupunginhallitus

§ 295

06.10.2025

Valtuusto

§ 143

20.10.2025

Valtuusto

§ 156

17.11.2025

Asianumero 1906/12.02.01/2025

Valtuusto 17.11.2025 § 156

§ 156

Valtuustoaloite lasten ja nuorten Tempo-orkesterin perustamisedellytysten selvittämisestä (Pöydälle 20.10.2025)

Valmistelijat / lisätiedot:

Sillanmikko Kimmo

Kasvi Tiina

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Inka Hopsu sekä 26 muun valtuutetun jättämään valtuustoaloitteeseen lasten ja nuorten Tempo-orkesterin perustamisedellytysten selvittämisestä sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Valtuusto:

Kaupunginhallituksen ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Inka Hopsu sekä 26 muuta valtuutettua ovat 28.4.2025 jättäneet valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että Espoossa selvitetään edellytykset perustaa lasten ja nuorten Tempo-orkesteri sekä tuodaan selvitys rahoitusmahdollisuuksista seuraavan budjettikäsittelyn yhteydessä.

El Sistema-musiikkikasvatusohjelma ja Tempo-orkesteri toiminta on lähtöisin Venezuelasta. Suomessa El Sistema -toiminta alkoi Tempo-orkesterien muodossa Vantaalla vuonna 2009. Tempo-toiminta on matalan kynnyksen musiikkiharrastustoimintaa, jonka tavoitteena on tarjota musiikin harrastamista kaikille lapsille tasapuolisesti ja ilman pääsykokeita. Viemällä harrastusmahdollisuus koulujen iltapäivään, lapsilla on yhdenvertainen mahdollisuus osallistua toimintaan.

Kulttuuri- ja nuorisolautakunta	§ 13	16.09.2025
Kaupunginhallitus	§ 295	06.10.2025
Valtuusto	§ 143	20.10.2025
Valtuusto	§ 156	17.11.2025

Vantaalla Tempo-toiminta on osa musiikkiopiston toimintaa. Orkestereihin ei ole pääsykokeita ja opetus sekä soittimet ovat oppilaille ilmaisia. Viikossa on kaksi orkesteriharjoitusta ja 15 minuuttia kestävä yksilösoittotunti. Orkesteriharjoitukset pidetään koulupäivän jälkeen. Oulussa Tempo-toimintaa tehdään monen tahon yhteistyöllä. Mikkeliässä Tempo-orkesterit toimivat taiteen perusopetuksen varhaisiän opintojen piirissä. Tempo-orkesteri on tarkoitettu Mikkeliässä matalan kynnyksen ensiorkesteriksi, jossa toiminta on osallistujalle ilmaista. Osallistumismaksusta vastaa muu taho. Tempo-orkesterin perusjakso kestää Mikkeliässä kaksi vuotta.

Espoon harrastuspolulla selvitettiin Tempo-mallin toteuttamiskelpoisuutta vuonna 2024. Tuolloin käytiin keskustelua Vantaan Tempo-orkesterin vastuuhenkilöiden kanssa, ja saatiin arvio toiminnan kustannuksista. Kaksivuotiseksi suunnitellun orkesterin vuosikustannukset ovat 29 000–40 000 euroa (sisältäen opetuksen, soitinhuollon ja muun toiminnan). Lisäksi kertaluonteiset soitinhankinnat yhdelle 24-henkiselle orkesterille ovat arviolta noin 20 000 euroa.

Joillakin paikkakunnilla on pilotoitu Harrastamisen Suomen mallin yhteydessä niin sanottua kevyttä Tempo-mallia, jossa ryhmä kokoontuu kahden tai kolmen ohjaajan kanssa kerran viikossa. Tässä mallissa oppilaitokset kustantavat soittimet itse sekä mahdollisesti osan ohjaajapalkkioista. Mallin soveltaminen Espoon harrastuspolulla edellyttäisi yhteistyötä oppilaitosten tai muiden toimijoiden kanssa, jotka voisivat vastata soittimista ja niiden huollosta.

Valtuustoaloitteessa viitataan siihen, että Espoossa taiteen perusopetukseen pyrkii enemmän lapsia kuin mitä opetuspaikkoja on tarjolla. Taiteen perusopetus on lailla säädeltyä, tasolta toiselle etenevää taiteen opetusta, jossa oppilaat saavat valmiuksia hakeutua taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen. Espoossa toimii yhteensä 17 taiteen perusoppilaitosta, joissa opiskelee yhteensä noin 12 000 oppilasta. Opetus on maksullista opiskelijoille, mutta opintomaksuihin on haettavissa maksuhojennuksia ja vapaaoppilaspaikkoja kaupungin tukemissa oppilaitoksissa.

Valtuustoaloitteessa on todettu, kuinka esimerkiksi taiteen perusopetusta antavaan Musiikkiopisto Juvenaliaan hakeneista lapsista jäi viime vuonna ilman musiikkiopistopaikkaa 140 hakijaa. Espoossa on yhteensä yhdeksän musiikin opetusta tarjoavaa taiteen perusopetuksen oppilaitosta. Suurimpaan osaan ei ole pääsykokeita, vaan opiskelemaan pääsee jonotusjärjestyksessä. Tämän lisäksi on myös muita soitinopetusta tarjoavia musiikkikouluja. Selvää on, että erilaisista vaihtoehdoista olisi

Kulttuuri- ja nuorisolautakunta
Kaupunginhallitus
Valtuusto
Valtuusto

§ 13
§ 295
§ 143
§ 156

16.09.2025
06.10.2025
20.10.2025
17.11.2025

tarpeellista viestiä nykyistä monipuolisemmin lapsille ja perheille. Tempo-orkesterin kaltaista toimintaa Espoossa ei ole tarjolla.

Espoon strategiassa korostetaan yhdenvertaisia mahdollisuuksia harrastaa. Kaupunki edistää näitä tavoitteita sekä taiteen perusopetuksen että Harrastamisen Suomen mallin kautta. Aloitteessa ehdotetun Tempo-orkesteri-toiminnan kaltaiset mallit voisivat hyvin tarjota nykyisten mallien välille sijoittuvan vaihtoehdon harrastaa musiikkia osana ryhmää ja tavoitteellisesti, myös perheissä, joissa on esimerkiksi taloudellisia haasteita.

Espoon lapsimäärä kasvaa ja lasten sekä nuorten tarpeet monimuotoistuvat. Valtuustoaloite on hyvä avaus kehittää espoolaisia musiikkiharrastamisen malleja edelleen. Espoon kaupungille on tärkeää hakea aktiivisesti erilaisia harrastamisen muotoja ja toimintamalleja, jotka vastaavat sekä taiteen perusopetukseen hakeutuvien että matalamman kynnyksen harrastusta etsivien lasten toiveisiin. Uusien mallien kokeileminen ja yhteistyön tiivistäminen oppilaitosten, järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa tukee kaupungin tavoitetta tarjota jokaiselle lapselle mahdollisuus vähintään yhteen mielekkääseen harrastukseen.

Espoon harrastuspolku toteuttaa Espoossa Harrastamisen Suomen mallia, joka tarjoaa maksuttomia, lasten ja nuorten toiveisiin perustuvia, koulupäivän yhteydessä järjestettäviä harrastusryhmiä. Toimintaa säätelee vuonna 2023 voimaan tullut nuorisolaki. Harrastuspolulla järjestettiin kevätkaudella 2025 yhteensä 250 maksutonta harrastusryhmää, joista 35 oli musiikkiteemaisia, esimerkiksi kuoroja, bändisoittoa ja kitararyhmiä. Harrastustoiminnan tarjoajat valitaan dynaamisen palveluntuottajarekisterin kautta. Tarjoajissa on mukana myös monia taiteen perusopetuksen oppilaitoksia. Ryhmät kokoontuvat kerran viikossa koulupäivän jälkeen, ensisijaisesti koulun tiloissa.

Tempo-mallisesta toiminnasta osaksi Espoon harrastuspolun tarjontaa ei ole jätetty vielä yhtään tarjoustta. Keväällä 2025 vastaanotettiin yksi tarjous vastaavasta big band -toiminnasta. Valitettavasti tarjous oli ristiriidassa Harrastamisen Suomen mallin rahoitusehtojen kanssa. Harrastamisen Suomen mallin valtionavustusta ei voida käyttää soitinhankintoihin eikä useammin kuin kerran viikossa kokoontuviin ryhmiin. Kasvattamalla kaupungin rahoitusosuutta Harrastamisen Suomen mallissa Espoossa tapahtuvan toiminnan osalta, voisi olla mahdollista lisätä esimerkiksi musiikin harrastamisen vaihtoehtoja ja polkuja pitkäkestoisen harrastamisen pariin

Merkittäväksi esteeksi laajamittaisen, kaikille halukkaille saavutettavissa olevan Tempo-orkesteritoiminnan aloittamiselle nykyisillä harrastusmalleilla

Kulttuuri- ja nuorisolautakunta
Kaupunginhallitus
Valtuusto
Valtuusto

§ 13
§ 295
§ 143
§ 156

16.09.2025
06.10.2025
20.10.2025
17.11.2025

Espoossa muodostuu erityisesti soittimien rahoitus ja hallinnointi. Kaupungin näkökulmasta ei ole yksiselitteisesti perusteltua rahoittaa hankintoja, jotka jäävät pysyvästi ulkopuolisten toimijoiden omistukseen. Kaupungilla ei ole omaa keskitettyä soitinvarastoa eikä resursseja niiden säilytykseen ja huoltoon. Soitinomaisuuden hallinta edellyttäisi ainakin seuraavien kysymysten ratkaisemista: säilytystilat, vakuutukset ja vastuukysymykset, huolto- ja kunnossapitobudjetti, käyttö- ja lainausprosessit.

Mikäli musiikkioppilaitokset osoittaisivat halukkuutta käynnistää kaikille halukkaille saavutettavissa olevaa Tempo-orkesteritoimintaa Espoossa, se edellyttäisi hyvää yhteistyötä oppilaitosten kesken. Kaupungille olisi tärkeää saada oppilaitosten selvitys siitä, miten soittimien hankinnan rahoitus ja soitinten hallinnointi yhteistyömallissa ratkaistaisiin.

Päätöshistoria

Valtuusto 20.10.2025 § 143

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Inka Hopsu sekä 26 muun valtuutetun jättämään valtuustoaloitteeseen lasten ja nuorten Tempo-orkesterin perustamisedellytysten selvittämisestä sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Puheenjohtaja Hyrkkö Kausteen kannattamana ehdotti, että asia jätetään pöydälle.

Keskustelun pöydällepanosta päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko asia jättää yksimielisesti pöydälle. Koska pöydällepanoehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi valtuuston hyväksyneen sen yksimielisesti.

Päätös

Valtuusto:

Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Kaupunginhallitus 06.10.2025 § 295

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kulttuuri- ja nuorisolautakunta
Kaupunginhallitus
Valtuusto
Valtuusto

§ 13
§ 295
§ 143
§ 156

16.09.2025
06.10.2025
20.10.2025
17.11.2025

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Inka Hopsu sekä 26 muun valtuutetun jättämään valtuustoaloitteeseen lasten ja nuorten Tempo-orkesterin perustamisedellytysten selvittämisestä sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Esittelijän kokouksessa tekemät muutokset on huomioitu pöytäkirjassa.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän kokouksessa tarkistama ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kulttuuri- ja nuorisolautakunta 16.09.2025 § 13

Päätösehdotus

Esittelijä
Kulttuurijohtaja Tommila Susanna

Kulttuuri- ja nuorisolautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Inka Hopsu sekä 26 muun valtuutetun jättämään valtuustoaloitteeseen lasten ja nuorten Tempo-orkesterin perustamisedellytysten selvittämisestä sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kulttuuri- ja nuorisolautakunta:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite Selvitetään edellytykset perustaa Espooseen lasten ja nuorten Tempo-orkesteri ja tuodaan selvitys myös rahoitusmahdollisuuksista seuraavan budjettiesityksen käsittelyn yhteydessä

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

67/88

Kaupunginhallitus
Valtuusto

§ 317
§ 157

27.10.2025
17.11.2025

Asianumero 2408/14.07.00/2025

Valtuusto 17.11.2025 § 157

§ 157

Valtuustoaloite yhdysvaltalaisten tutkijoiden houkuttelemiseksi Espooseen

Valmistelijat / lisätiedot:
Løstedt Marika
Arni-Harden Melissa
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Leila Arstilan ym. 19.5.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen yhdysvaltalaisten tutkijoiden houkuttelemiseksi Espooseen sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Valtuusto:
Kaupunginhallituksen ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Valtuustoaloite

Valtuutettu Leila Arstila yhdessä 18 muun valtuutetun kanssa on 19.5.2025 jättänyt valtuustoaloitteen yhdysvaltalaisten tutkijoiden houkuttelemiseksi Espooseen.

Valtuustoaloitteessa ehdotetaan, että Espoon kaupunki yhdessä tiedeyhteisön kanssa voisi houkutella tutkijoita tänne. Aloitteen perustana mainitaan Yhdysvaltojen uuden hallinnon toimet yliopistojen autonomiaa kohtaan ja rahoitusten leikkaus, jonka seurauksena monet tutkijat ovat jäämässä työttömiksi ja aivovuoto muualle maailmaan on käynnistynyt.

Valtuustoaloitteessa esitetään, että myös Espoo vahvistaisi keinoja yhdysvaltalaisten tutkijoiden houkuttelemiseen ja kotouttamiseen Espooseen.

Vastaus aloitteeseen

Tiivistelmä:

- Yhdysvaltalaisten tutkijoiden houkuttelu on osa kansainvälisen työvoiman houkuttelua, jota Espoo kehittää yhdessä yritysten, työnantajien ja keskeisten sidosryhmien kanssa.
- Menestyäkseen globaalissa kilpailussa osajista, Espoon kaupungin on määriteltävä tahto- ja tavoitetilä sekä varmistettava riittävät resurssit kansainvälisten osajien houkuttelun ekosysteemissä toimimiselle.
- Kaupungilla on tärkeä rooli osajien houkuttelussa sen varmistamiseksi, että kaupungin peruspalvelut, kuten varhaiskasvatus, opetus ja vapaa-ajan palvelut ovat saavutettavia ja että ne kehittyvät monimuotoistuvan väestön tarpeita vastaaviksi.

Espoo-tarinan tavoitteina on ollut olla Suomen paras kotouttaja sekä kansainvälisesti vetovoimainen yrittäjäyys- ja innovaatiopääkaupunki, joka tarjoaa huippuosajille ja heidän perheilleen parhaan paikan asua. Espoon rooli koko Suomen kansainvälisten osajien vetovoimassa on merkittävä: Espoossa ulkomaalaistaustaisten työllisten johtajien, erityisasiantuntijoiden ja asiantuntijoiden määrä nousi 2010-luvun alun 3 858 hengestä vuoteen 2023 mennessä 254 prosentilla 13 676 henkeen. Espoon osuus koko maan näiden ammattiluokkien työllisistä ulkomaalaistaustaisista asukkaista nousi tässä ajassa 15 prosentista yli 20 prosenttiin. 2020-luvulla tähän ryhmään kuuluvien kaupunkilaisten kasvuvauhti on Espoossa ollut noin 1 000 - 2 000 henkilöä vuodessa. Pääkaupunkiseudun työllisyyden nettokasvusta 2000–2022 tuli 89 prosenttisesti ulkomaalaistaustaisten työpanoksesta.

Työvoiman saatavuus on ollut jo pitkään yrityksille merkittävä kasvun este ja kansainvälisten osajien kiinnittyminen paikallisiin työmarkkinoihin ja yrityksiin vaatii panostuksia. Espoo on tehnyt pitkäjänteistä työtä yli viidentoista vuoden ajan sen eteen, että Suomeen ulkomailta opiskelun, työn tai perheen takia muuttaneet ihmiset ja työvoimapulasta kärsivät työnantajat kohtaavat. Työn tuloksena kaupungille on luotu kansainvälisen osaamisen veto- ja pitovoimaan liittyviä kulmakivipalveluita, mm. Espoo Talent Hub ja Hello Espoo tuoterperhe. Espoo Talent Hub on Elinkeino- tulosyksikön Talent-tiimin koordinoima kokonaisuus, jossa tavoitteena on tukea kansainvälisiin osajiin liittyvää veto- ja pitovoimaa. Yrityslähtöisiä palveluita kehitetään entistä tiiviimpänä elinkeinon ja työllisyyspalveluiden välisenä yhteistyönä. Espoon rooli kansainvälisen työvoiman rekrytoinnin kentällä on etenkin luoda yhteyksiä paikallisiin työnantajiin ja yrityksiin sekä auttaa vahvistamaan hyvän maahanmuuton kokemusta paikallisilla palveluilla yhdessä muiden keskeisten toimijoiden kanssa. Edellytys

kansainvälisen osaamisen vetovoiman vahvistamiselle on yhteistyö työnantajien kanssa: jos ei ole työvoimaa palkkaavia työnantajia, ei ole työpaikkoja mihin houkutella osaajia.

Osaavan työvoiman saanti nojaa vahvasti koulutus- ja työperäiseen maahanmuuttoon ja osaajien houkutteluun. Kansainväliset osaajat vertailevat missä on houkuttelevimmat mahdollisuudet globaalisti ja siksi on tärkeä pyrkiä edelleen vahvistamaan Espoon ja Suomen vetovoimaa yhdessä keskeisten kumppanien kanssa kansainvälisesti. Yhdysvalloissa tapahtuvat muutokset vaikuttavat laajemmin osaajien houkuttelun kenttään ja avaa mahdollisuuksia houkutella osaajia ja tutkijoita, myös muualta kuin Yhdysvalloista.

Espoon kaupungin vetovoima kansainvälisten osaajien ja tutkijoiden keskuudessa perustuu erityisesti Aalto-yliopistoon, VTT:hen sekä yritysten ja alueen huippuosaamiseen esimerkiksi kvanttiteknologian, mikroelektroniikan, puolijohteiden sekä terveys- ja bioteknologian aloilla. Espoo pyrkii olemaan aktiivinen kumppani näille toimijoille ja rakentamaan houkuttelevia elinolosuhteita osaajille ja heidän perheilleen, myös yhdysvaltalaisille tutkijoille. Yhteisellä innovaatiotarinalla tehdään olemassa olevien toimijoiden yhteistyötä näkyväksi ja houkutellaan alueelle uusia toimijoita ulkomailta. Tulevien innovaatiokeskittymien kuten Kvanttinovan, NATOn Diana-ohjelman yrityskiihdyttämön ja testikeskuksen sekä EriCa-vihreän kemian keskittymän arvioidaan tuovan tuhansia uusia työpaikkoja Espooseen. Kaupunki pyrkii tiivistämään yhteistyötä kumppaneiden kanssa innovaatiokeskittymien osaajien varmistamiseksi. Keskusteluissa Aalto-yliopiston ja VTT:n kanssa esimerkiksi englannin- tai kaksikieliset oppimispolut tänne tulevien osaajien ja tutkijoiden perheiden lapsille nousevat tärkeiksi vetovoimatekijöiksi.

Valtion rahoitus kansainvälisen rekrytoinnin palveluiden tuottamiselle ja kehittämiselle on keskitetty Business Finlandille ja KEHA-keskukselle yhteisen Work in Finland -toiminnon ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Maahanmuuttajista puolet asuu pääkaupunkiseudun kolmessa suurissa kunnassa ja 63 % asuu Suomen kuudessa suurimmassa kaupungissa (C6-kaupungeissa). Näin ollen kaupungeilla on erityisen tärkeä paikallinen rooli työvoiman saatavuuden sekä osaajien ja työnantajien kohtaannon edistämisessä. Näistä lähtökohdista syntyi valtion ja C6-kaupunkien välinen allianssisopimus yhteisten ja asiakaslähtöisten palvelupolkujen kehittämiselle kansainvälisen työvoiman rekrytoimiseksi hallituskauden loppuun mennessä. Espoossa palvelupolkua on tarkoitus pilotoida ja nivoa osaksi kaupungin yrityksille ja työnantajille suunnattua Business Espoo -palvelutarjoamaa.

Allianssiyhteistyöhön kytkeytyy useita osaajien, ml. yhdysvaltalaisen tutkijoiden houkutteluun liittyviä toimenpiteitä:

- Työnantajanäkyvyyden lisäämiseksi ja kohtaannon edistämiseksi tuotetaan virtuaalisia Finland TalentMatch -rekrytointi- ja verkostoitumistapahtumia, jotka pohjautuvat Espoon kaupungin Talent -tiimin kehittämälle tapahtumakonseptille.
- Work in Finlandin syyskuussa 2025 käynnistämän Find your superposition-kampanjan avulla tuetaan yrityksiä, yliopistoja ja tutkimuslaitoksia etenkin deep tech- (ml. kvanttiteknologiat, mikroelektroniikka ja sirut, tekoäly sekä fotonikka ja kuvantaminen) ja terveysteknologiaosaajien houkuttelemisessa tarjoamalla näkyvyyttä työnantajan avoimille työpaikoille. Kampanjan kohdemaita ovat Intia, Brasilia ja Yhdysvallat sekä yritysten toiveiden pohjalta muita kohdemaita Euroopassa ja globaalisti. Sekä VTT että Aalto-yliopisto ovat mukana kampanjassa ja heidän kanssaan suunnitellaan myös Espoon omaa, täydentävää viestintäkampanjaa alkuvuodelle 2026. Yhdysvallat on otettu mukaan Business Finlandin toimesta uutena kohdemaana erityisesti vallitsevan poliittisen tilanteen takia. Espoo tekee tiivistä yhteistyötä Work in Finlandin kanssa, jolla on Yhdysvalloissa paikallinen kumppani viestintää ja pr-toimenpiteistä varten.
- Work in Finlandin kampanjaan liittyy myös Suomen Akatemian Profi 9 rahoitus, jossa on varattu 50 miljoonaa euroa Suomen ulkopuolelta tehtäviin tutkijarekrytointeihin. Haku liittyy yliopistojen profiloitumisen vahvistamiseen tutkimusrahoituksen avulla ja sillä lisätään mahdollisuuksia kansainvälisten korkean tason tutkijoiden rekrytoimiseksi suomalaisiin yliopistoihin esimerkiksi Yhdysvalloista. Aalto yliopisto on mukana haun toisessa vaiheessa 10 muun yliopiston kanssa.

Espoo-tarinan mukaisesti tavoittelemme, että Espoo on Pohjoismaiden paras paikka sekä palaaville että uusille kansainvälisille osaajille. Koska osaavan työvoiman saanti tulevaisuudessa tulee nojaamaan myös entistä vahvemmin aktiiviseen kansainvälisten osaajien houkutteluun, tulee kaupungin määrittää myös osaajien houkutteluun liittyvää tahto- ja tavoitetilaa osana valmisteilla olevaa maahanmuutto- ja kotoutumisohjelmaa. Samalla tulee varmistaa vaadittavat resurssit, joilla houkuttelutyötä tehdään kysyntälähtöisesti eli työnantaja- ja innovaatioyhteisön tarpeisiin pohjautuen. Jotta Espoon kaupungin roolia osaajien houkuttelussa voidaan kehittää ja vahvistaa, tulee varmistaa tänne houkuteltavien osaajien ja täällä jo olevien osaajien tarpeet liittyen vapaa-aikaan, asumiseen ja perheiden palveluihin. Tämä vaatii tavoitteellista kehittämistä vapaa-ajan palveluiden, varhaiskasvatus- ja opetuspalveluiden kehittämistä vastaamaan kansainvälistyvän asukas yhteisön tarpeita.

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	71/88
Kaupunginhallitus	§ 317	27.10.2025
Valtuusto	§ 157	17.11.2025

Kaupunginhallitus 27.10.2025 § 317

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Leila Arstilan ym. 19.5.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen yhdysvaltalaisten tutkijoiden houkuttelemiseksi Espooseen sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite Espoo vahvistaa keinoja yhdysvaltalaisten tutkijoiden houkuttelemiseksi ja kotouttamiseen Espooseen

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

72/88

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 246

24.09.2025

Kaupunginhallitus

§ 318

27.10.2025

Valtuusto

§ 158

17.11.2025

Asianumero 3975/12.01.00/2024

Valtuusto 17.11.2025 § 158

§ 158

Valtuustoaloite yläkoulujen kahdeksan aamuista luopumiseksi

Valmistelijat / lisätiedot:

Webb Jenny

Reimars Mia

Kentala Kaisa

Lippo Asko

Viljanen Nora

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Inka Hopsun ym. 9.12.2024 jättämään valtuustoaloitteeseen yläkoulujen kahdeksan aamuista luopumiseksi sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Puheenjohtaja Hyrkkö Vehmasen kannattamana ehdotti, että asia jätetään pöydälle.

Keskustelun pöydällepanosta päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko asia jättää yksimielisesti pöydälle. Koska pöydällepanoehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi valtuuston hyväksyneen sen yksimielisesti.

Päätös

Valtuusto:

Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Selostus

Valtuutettu Inka Hopsu ja 25 muuta valtuutettua ovat jättäneet 9.12.2024 valtuustoaloitteen koulupäivien muuttamisesta aikaisintaan yhdeksältä alkaviksi koulupäiviksi kaikissa Espoon yläkouluissa.

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 246

24.09.2025

Kaupunginhallitus

§ 318

27.10.2025

Valtuusto

§ 158

17.11.2025

Valtuustoaloitteessa todetaan, että Forssa päätti siirtää peruskoulut alkamaan aamuyhdeksältä. Mukana ovat kaupungin kaikki peruskoulut ja kokemukset ovat olleet hyviä. Koululaisten myöhästely aamuisin on vähentynyt lähes puoleen, aamupoissaoloja on vähemmän ja oppilaat ovat pirteämpiä ja jaksavat keskittyä paremmin koulutyöhön. Oppilaiden itsensä mielestä yhdeksän aamut toimivat hyvin ja he ovat kuvailleet jaksavansa keskittyä koulussa paremmin ja olevan virkeämpiä koulun jälkeenkin. THL:n tutkimusprofessori ja unitutkija Timo Partosen mukaan kouluaamujen myöhäistäminen voisi olla kannatettava kokeilu Suomen kouluissa laajemminkin. Useissa tutkimuksissa myöhemmin alkavien kouluaamujen on havaittu rauhoittavan koulun ilmapiiriä ja parantavan työrauhaa. Kun kahdeksan aamuista luopumisesta on aiemmin keskusteltu Espoossa Jyrki Kasvin aloitteesta, on huolta herättänyt se, mitä pienimmät koululaiset tekevät aamuisin ennen koulua vanhempien lähdettyä töihin. Toinen noussut kysymys, koski tilojen riittävyyttä, jos päivien porrastusmahdollisuus vähenee tunnilla. Tilojen riittävyys tällä hetkellä pitäisi selvittää. Forssa on ratkaissut pienten lasten yksinäisten aamujen ongelman ykkös- ja kakkosluokkalaisten aamukerhoilla, jonne on mahdollista mennä jo kahdeksalta ennen koulun alkua. Tässä aloitteessa tätä huolta ei ole, sillä aloite on rajattu koskemaan vain yläkouluja. Tutkimusten mukaan nimenomaan teini-ikäiset hyötyisivät kahdeksan aamuista luopumisesta eniten. Me tämän aloitteen allekirjoittajat esitämme, että myös Espoo alkaa valmistella kahdeksalta tai 8.15 alkavien koulupäivien muuttamista aikaisintaan yhdeksältä alkaviksi koulupäiviksi kaikissa Espoon yläkouluissa.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Vastaus on valmisteltu yhteistyössä kasvun ja oppimisen toimialan esikunnan, suomenkielisen perusopetuksen tulosyksikön ja ruotsinkielisten sivistyspalvelujen kesken. Lautakuntavalmistelussa on kuultu kasvun ja oppimisen toimialan eri asiantuntijoita, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen ja PK-seudun kaupunkien asiantuntijoita sekä Espoon perusopetuksen rehtoreita. Oppilaille järjestettiin mahdollisuus vastata kyselyyn koulupäivän aloituksesta ja sen myöhentämisen vaikutuksista. Kyselyyn vastasi yhteensä yli 3 600 viime lukuvuoden 6.-, 7.- ja 8.- vuosiluokkalaista. Valmistelun aikana lähetettiin lausuntopyynnöt luottamusmiehelle sekä Espoon kaupungin nuorisovaltuustolle. Lausunnot liitteenä.

Koulupäivän alkamisajankohdat yläkouluissa ja yhtenäisissä peruskouluissa keväällä 2025 ovat:

1. 08.00	2
2. 08.10	2
3. 08.15	17
4. 08.20	2

Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kaupunginhallitus
Valtuusto

§ 246
§ 318
§ 158

24.09.2025
27.10.2025
17.11.2025

5. 08.30	10
----------	----

Oppilaiden hyvinvointi

Hyvinvointinäkökulmasta katsottuna valtuustoaloite tukee Espoon kaupungin valtuustokauden tavoitetta olla oppimisen ja sivistyksen kärkikaupunki sekä kasvun ja oppimisen toimialan strategian ja KOTO-tarinan toteuttamista, jossa oppimisen perustana on hyvinvointi ja sen tukeminen.

Vuoden 2023 kouluterveyskyselyssä oppilailta kysyttiin väsymyksestä, uupumuksesta ja myöhästymisistä. Kyselyn mukaan espoolaisista 8.–9. vuosiluokan oppilaista uupumusasteista väsymystä koulutyöstä koki 37 % (v. 2021 38 %, v. 2019 33 %). Heistä 36 % nukkuu arkisin alle 8 tuntia (v. 2021 38 %, v. 2019 33 %). Myöhästymisiä heillä oli vähintään viikoittain 15 % (v. 2019 14 %).

Lainsäädäntö, perusopetussuunnitelma

Koulun tehtävänä on tukea oppilaiden oppimista, kehitystä ja hyvinvointia yhteistyössä kotien kanssa. Kouluyhteisö ohjaa ymmärtämään, että jokainen vaikuttaa toiminnallaan niin omaan kuin toistenkin hyvinvointiin, terveyteen ja turvallisuuteen. Oppilaita kannustetaan huolehtimaan itsestä ja toisista, harjoittelemaan oman elämän ja arjen kannalta tärkeitä taitoja sekä lisäämään ympäristönsä hyvinvointia.

Espoon perusopetuksen opetussuunnitelmassa oppilaan koulupäivä järjestetään niin, että siitä muodostuu oppilaan kannalta turvallinen ja eheä, oppituntien ja koulun kerhotoiminnan sekä mahdollisen iltapäivätoiminnan muodostama mielekäs kokonaisuus. Tämä tukee lasten tervettä kokonaiskasvua ja -kehitystä, lasten ja perheiden hyvinvointia sekä perusopetuksen tavoitteiden saavuttamista.

Lainsäädännön näkökulmasta koulutuksen järjestäjällä on autonomia koulujen alkamisaikojen säätämiseen. Laki määrittää tuntijaon, eli sen, montako oppituntia kutakin oppiainetta viikossa opiskellaan. Voimassa olevan Espoon suomenkielisen perusopetuksen tuntijaon mukaan 7–9 vuosiluokkien oppilaiden vähimmäistuntimäärä on 30, josta valinnaisaineet nostavat tuntimäärää 1–2 vuosiviikkotuntia ja Espoon urheiluluokilla opiskelevilla 2 vuosiviikkotuntia. Suomenkielisten ja ruotsinkielisten 8.-luokkalaisten oppilaiden tuntijako poikkeaa niin, että ruotsinkielisillä oppilailla on 1 vuosiviikkotunti enemmän. 1.–9. luokkien yhteenlasketut vuosiviikkotunnit ovat kummallakin kieliryhmällä samat, vaikka jakautuminen eri luokka-asteille vaihtelee.

Perusopetuksen opetussuunnitelmaan kuuluu kaikille yhteisten aineiden lisäksi valinnaisia aineita. Valinnaiset aineet, kuten kielet ja taito- ja taideaineiden valinnaiset tunnit sijoitetaan usein koulupäivän alkuun tai loppuun, jolloin ne oppilaat, jotka eivät opiskele kyseistä valinnaista ainetta voivat aloittaa koulupäivän myöhemmin tai lopettaa sen aikaisemmin. Mikäli ensimmäiset tunnit alkaisivat vasta kello 9 se siirtäisi ensimmäisten ja viimeisten oppituntien alkamista tunnilla eteenpäin, koska perusopetuksessa ei oppilaalla saa olla työjärjestyksessä opetuksettomia tunteja koulupäivän aikana. Perusopetusasetuksessa on linjattu, että perusopetuksen kahdella ensimmäisellä vuosiluokalla oppilaan työpäivään saa kuulua enintään 5 oppituntia ja muina vuosina enintään 7 oppituntia.

Oppilaskyselyn tulokset

Perusopetuksen 6.–8.-vuosiluokan oppilaille lähetettiin Wilman kautta kysely, jossa oppilaiden oli mahdollisuus vastata koulupäivän alkamisajan muuttamista koskeviin kysymyksiin. Kysely toteutettiin ajalla 9.-23.5.2025 ja vastaajien kokonaismäärä oli yhteensä yli 3 600 oppilasta.

Kyselyn perusteella yli puolet vastaajista (55 %) puolsi koulupäivien alkamista klo 9.00. Oppilaat kokivat koulupäivien myöhentämisen vaikuttavan positiivisesti hyvinvointiin ja jaksamiseen. Koulupäivän alkamisajan myöhentämisellä koettiin kuitenkin olevan heikentävä vaikutus vapaa-ajan toimintaan. Valtaosa vastaajista pitikin koulupäivän myöhäisempää päättymistä haitallisena harrastamiselle, vapaa-ajan määrälle ja perheen, läheisten ja ystävien kanssa vietetylle ajalle. Avoimissa vastauksissa vastaajat ehdottivat kompromissia, jossa koulupäivä alkaisi klo 8.30–8.45.

Oppilaskyselyn tulokset on kuvattu myös oheismateriaalissa.

Henkilöstön ja rehtoreiden näkemys

Henkilöstöä edustava pääluottamusmies totesi lausunnossaan, että yläkoulujen aineenopetusmalliin ei sovi oppituntien myöhentäminen aamuista, sillä se siirtää oppitunnit aiempaa myöhemmäksi iltapäivisin. Opettajat kokevat aamutunnit yleisesti hyvän työrauhan ja tehokkaan oppimisen ajaksi. Yläkouluille on Espoossa asetettu linjaus, että koulupäivän tulee päättyä kaikilla yläkoulujen oppilailla keskiviikkoisin kuudennen tunnin jälkeen, jotta jokaisella oppilaalla olisi käytettävissä nk. harrasteaika koulutyötä tukeviin harrasteisiin, joita kaupunki tarjoaa nuorille runsaasti. Koulupäivän myöhentäminen vähentäisi myös opettajien yhteiseksi tarkoitettua suunnittelu-aikaa yhteistyössä kollegojen kanssa sekä seuraavaan päivään valmistautumiseen varattavissa olevaa aikaa.

Rehtoreilta sekä suomenkielisen perusopetuksen aluepäälliköiltä saatujen näkökulmien mukaisesti koulupäivän aloituksen myöhentäminen tunnilla tekee lukujärjestysten laatimisen haastavaksi, sillä oppilaiden lukujärjestyksissä yläkoulun aikana ei saa olla hyppytunteja. Yläkoulun oppilaiden määrä on Espoossa kasvussa ja monessa koulussa ollaan tilakapasiteetin ylärajalla jo nyt. Puuttuva aamutunti ruuhkauttaisi jo ennestään täyden yläkoulun lukujärjestyksen. Tämä vaikeuttaisi myös joustavien opetusjärjestelyiden ja oppilaiden tuen toteuttamisen.

Koulupäivän myöhentäminen aiheuttaisi lisävälipalatarpeen oppilaille, mikäli koulupäivä jatkuisi klo 17 saakka. Rehtoreiden näkemyksen mukaan myöhentäminen vaikuttaisi myös oppilaiden vapaa-aikaan, sillä tällä hetkellä harrastukset alkavat usein klo 16 tai klo 17 pääkaupunkiseudulla.

Koulupäivien aloitusaikojen muuttaminen muuttaisi myös rehtoreiden, koulusihteereiden, opetushenkilöstön, laitoshuoltajien ja vahtimestareiden sekä LUVN:n työntekijöiden työaikaa ja saattaisi osaltaan lisätä henkilöstön saatavuusongelmia.

Espoon nuorisovaltuuston lausunto

Espoon nuorisovaltuusto ei pidä lausunnossaan hyvänä ajatuksena muuttaa kouluaamuja alkamaan myöhemmin. Nuorisovaltuuston mukaan kello 9 aamut tarkoittavat myös myöhemmin loppuvia kouluaikoja. Tämä myöhäistäisi harrastuksien alkamisaikoja ja siten myös nukkumaanmenoajoja. Espoon nuorisovaltuusto ehdottaa, että koulun alkamisaikaa voitaisiin myöhentää enintään 15 minuutilla. Se olisi nuorisovaltuuston mukaan inhimillisempi vaihtoehto, sillä se helpottaisi pitkän matkan kulkijoita.

Pääkaupunkiseudun ratkaisut koulupäivien alkamisajankohtiin

Helsingissä ja Vantaalla on käsitelty vastaavia aloitteita. Helsingissä kasvun ja koulutuksen lautakunta päätti suositella syksystä 2019 alkaen peruskoulujen yläkoululaisten koulupäivien aloitusajankohtaa klo 8:30–9.00 välille. Edellä mainittu lautakunta totesi vastauksessaan, että huomiot nuorten unentarpeesta ja koulukäynnin myöhentämisestä ovat tarpeellisia ja tarkoituksenmukaisia. Rehtorit, opettajat ja oppilaat osallistuvat koulukohtaiseen valmisteluun koskien koulupäivien alkamista huomioiden kuitenkin säädökset koulupäivien pituuksista.

Vantaalla asian käsittelyn yhteydessä yläkoulujen rehtorit eivät nähneet perusteita lähteä kokeilemaan koulun aloitusta klo 9.00. Rehtorien näkemyksen mukaan koulun alkamisajankohdan myöhentäminen on hetkellisesti vähentänyt myöhästelyä, mutta ei ratkaise ongelmaa pitkällä aikavälillä. Myöhäisempi koulun aloitus ei välttämättä

ratkaise nuorten väsymystä, vaan saattaisi johtaa entistä myöhäisempiin nukkumaanmenoaikoihin. Tämä lisäisi haasteita myös lukujärjestysten ja työjärjestysten laatimiseen.

Johtopäätökset

Johtopäätökset valtuustoaloitteeseen koulupäivien muuttamisesta aikaisintaan yhdeksältä alkaviksi koulupäiviksi kaikissa Espoon yläkouluissa:

1. Myöhempi koulunkäynnin aloittaminen tukisi murrosikäisten nuorten unirytmää. Riskinä on kuitenkin unirytmän siirtyminen edelleen myöhemmäksi.
2. Mikäli koulupäivien aloitusta siirrettäisiin yhdeksään, se vaikuttaisi merkittävästi koulupäivän jälkeiseen vapaa- ja harrastusaikaan.
3. Henkilöstön näkökulmasta työajan painottuminen pidemmälle iltapäivään tuo haasteita perheen ja työn yhteensovittamisessa.
4. Oppilaskyselyn yhteenvetona voidaan todeta oppilaiden toive koulun aloitusajan myöhentämisestä, mikä ei kuitenkaan saisi pidentää koulupäivää harrastusten ja vapaa-ajan kustannuksella.
5. Rehtoreiden näkemyksen mukaan koulupäivän myöhentämistä klo 9 alkavaksi ei voida toteuttaa lukujärjestysteknisistä syistä eikä koulun tilankäytön syistä.
6. Niissä yläkouluissa tai yhtenäiskouluissa, joissa on käytössä koulupäivän aloitus 8.30, kokemukset ovat positiivisia. Myöhempi aloitus klo 9 ei kuitenkaan enää toimisi tilojen riittämisen, iltakäytön, oppilaiden harrastusten ja henkilökunnan riittävyysden vuoksi.

Johtopäätöksenä kasvun ja oppimisen toimiala suosittaa yläkouluikäisten oppilaiden kouluille, että ne kokeilisivat koulupäivän aloittamista klo 8.30 kokemusten saamiseksi yhteistyössä oppilaiden ja huoltajien kanssa.

Kasvun ja oppimisen toimiala suosittaa osallistavaa keskustelua oppilaiden ja huoltajien kanssa arjen hallinnan taitojen jatkuvasta vahvistamisesta opetussuunnitelman perusteiden tavoitteiden mukaisesti, sekä oppilaiden kanssa virkistystä ja jaksamista tukevien toimintatapojen sisällyttämistä koulutyön arkeen.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 27.10.2025 § 318

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

78/88

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 246

24.09.2025

Kaupunginhallitus

§ 318

27.10.2025

Valtuusto

§ 158

17.11.2025

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Inka Hopsun ym. 9.12.2024 jättämään valtuustoaloitteeseen yläkoulujen kahdeksan aamuista luopumiseksi sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kasvun ja oppimisen lautakunta 24.09.2025 § 246

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa selostusosan mukaisen lausunnon valtuutettu Inka Hopsun sekä 25 muun kaupunginvaltuutetun 9.12.2024 jättämään valtuustoaloitteeseen koulupäivän yläkoulujen kahdeksan aamuista luopumiseksi.

Käsittely

Lievonen teki Kokon kannattamana seuraavan lisäysehdotuksen:

”Lautakunta suosittaa yläkouluikäisten oppilaiden kouluille, että ne kokeilisivat koulupäivän aloittamista klo 8.30 tai 09.00, kokemusten saamiseksi yhteistyössä oppilaiden ja huoltajien kanssa.”

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja Laiho tiedusteli, voidaanko Lievosen lisäysehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä vastustettiin, puheenjohtaja totesi, että siitä on äänestettävä.

Äänestyksessä Lievosen lisäysehdotuksen puolesta äänesti 3 jäsentä, sitä vastaan 9 jäsentä ja 1 äänesti tyhjää.

Puheenjohtaja Laiho totesi kasvun ja oppimisen lautakunnan yhdeksällä äänellä kolmea ääntä vastaan, yhden äänestäessä tyhjää, hylänneen Lievosen lisäysehdotuksen. Äänestysraportti on pöytäkirjan liitteenä.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin.

Nämnden Svenska rum 25.09.2025 § 81

Förslag

Föredragande
Direktör för sektorn för fostran och lärande Narvo-Akkola Merja

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	79/88
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 246	24.09.2025
Kaupunginhallitus	§ 318	27.10.2025
Valtuusto	§ 158	17.11.2025

Nämnden Svenska rum ger ett utlåtande enligt redogörelsen som svar på Inka Hopsus och 25 andra fullmäktigeledamöters motion 9.12.2024 om att ändra tidpunkten då skoldagen börjar.

Beslut

Nämnden Svenska rum
Förslaget godkändes enhälligt.

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite yläkoulujen kahdeksan aamuista luopumiseksi
- Ei julkaista, Nuorisovaltuuston lausunto valtuustoaloitteeseen koulujen alkamisajoista, sisältää henkilötietoja
- Ei julkaista, Rehtoreiden kommentit kun koulupäivä alkaa klo 8.30, sisältää henkilötietoja
- Lausunto_Espoon opettajat
- Oppilaskysely_saate rehtoreille
- Rehtorikysely
- LTK OPPILASKYSELY Koulupäivän aloituksen myöhentäminen

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

80/88

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 247

24.09.2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 255

08.10.2025

Kaupunginhallitus

§ 319

27.10.2025

Valtuusto

§ 159

17.11.2025

Asianumero 1909/02.05.00/2025

Valtuusto 17.11.2025 § 159

§ 159

Valtuustoaloite ohjauksesta varhaiskasvatusmaksujen tuloksetyksen tekemiseen turhien perintäprosessien välttämiseksi

Valmistelijat / lisätiedot:

Talmat Maarit

Reimars Mia

Askolin-Berggren Anni

Koiso-Kanttila Maija

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Henna Partasen ym. 28.4.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen ohjauksesta varhaiskasvatusmaksujen tuloksetyksen tekemiseen turhien perintäprosessien välttämiseksi sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Valtuusto:

Kaupunginhallituksen ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Valtuustoaloite

Henna Partanen ja 20 muuta kaupunginvaltuutettua ovat 28.4.2025 jättäneet valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että:

- kaupunki selvittää perintään päätyvien varhaiskasvatusmaksujen määrän ja syyt maksamatta jättämiselle.
- kaupunki ryhtyy viipymättä lisäämään perheiden neuvontaa ja ohjeistusta varhaiskasvatusmaksujen tuloksetysten tekemiseksi

Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 247	24.09.2025
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 255	08.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 319	27.10.2025
Valtuusto	§ 159	17.11.2025

oikein ja ajallaan syyttä perintään päätyvien maksujen vähentämiseksi.

- kaupunki varmistaa etenkin maahanmuuttajataustaisten vanhempien ymmärryksen tuloksetyksen tekemisen tärkeydestä ja tarvittaessa antaa opastusta eVaka-järjestelmän käytössä.

Vastaus

Espoon kaupungin varhaiskasvatusmaksujen perintään päättyy vuosittain huomattava määrä laskuja. Vuonna 2024 perintään meni 14 402 laskua, yhteisarvoltaan 1,8 miljoonaa euroa. Näistä 2 391 laskua on edelleen aktiivisessa perinnässä. Lisäksi noin 4 000 asiakasta jättää toistuvasti maksamatta vähintään kolme laskua vuodessa.

Syitä maksamatta jättämiselle ovat muun muassa:

- Laskun erääntyminen ennen yleistä palkkapäivää (15. päivä), jolloin lasku siirtyy perintään 16 päivän kuluttua eräpäivästä.
- Asiakas ei välttämättä ole tietoinen siitä, että laskut ohjautuvat Suomi.fi-palveluun tai johonkin muuhun sovellukseen. Lisäksi asiakas on saattanut sulkea ilmoitukset laskun saapumisesta kyseiseen sovellukseen, mikä voi johtaa siihen, ettei laskun saapumisesta tule erillistä ilmoitusta.
- Asiakkailla on usein puutteellinen ymmärrys tuloksetyksen merkityksestä ja siitä, että tuloksetyksen tulee tehdä vähintään kerran vuodessa. Tämä korostuu erityisesti maahanmuuttajataustaisten vanhempien keskuudessa, mutta koskee myös monia suomalaisia asiakkaita. Verohallinnon tulorekisteriyksikön antaman ohjeen mukaan kunta ei voi varhaiskasvatusmaksun määräämistä varten tarkistaa tulorekisteristä asiakkaan tulotietoja ilman asiakkaalta saatua suostumusta. Suostumus on kertaluonteinen. Yleinen harhaluulo on, että kun suostumus tulorekisterin käyttöön on kerran annettu, tulot tarkistetaan automaattisesti vuosittain.

Kaupunki on jo ryhtynyt toimiin:

- Syksyn asiakasmaksukirjeeseen on lisätty ohjeistava saate.
- Yhteistyötä asiointipisteiden ja kotouttamispalveluiden kanssa on vahvistettu, jotta asiakkaat saavat tukea asiointiin kasvotusten, chatin tai videopuheluiden välityksellä. Asiointipisteiden henkilöstöä on koulutettu palveluiden sisällöstä, ja asiakaspalvelijoiden tueksi on perustettu sisäinen Teams-kanava, jossa voi kysyä neuvoa ja jakaa tietoa.
- YouTube-video tuloksetyksestä on julkaistu englanniksi.

Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 247	24.09.2025
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 255	08.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 319	27.10.2025
Valtuusto	§ 159	17.11.2025

- Huoltajille lähetetään muistutusviesti, kun aiemmin ilmoitettu tulotieto on vanhenemassa. Lisäksi, kun lapsi aloittaa varhaiskasvatuksen, lähetetään muistutus tulospelvityksen tekemisestä lapsen kanssa samassa taloudessa asuville aikuisille.
- Vuonna 2024 asiakasmaksutiedotetta on selkeytetty ja muokattu selkokieleisemmäksi, jotta se olisi helpommin ymmärrettävissä kaikille asiakkaille.
- Varhaiskasvatusyksiköissä korostetaan aloituskeskusteluissa huoltajille maksullisuuden ja tulospelvityksen merkitystä. Molempien samassa taloudessa asuvien huoltajien tulee aina tehdä oma henkilökohtainen tulospelvitys.
- Asiakasmäärä on kasvanut merkittävästi, minkä vuoksi asiakasmaksutiimin henkilöstöä on lisätty ja lisätään edelleen. Tavoitteena on varmistaa, että tulospelvitykset ehditään käsitellä ajallaan ja estää laskujen aiheeton siirtyminen perintään. Asiakkaat ovat myös entistä tarkempia tulojen ilmoittamisessa ja tekevät tulospelvityksiä useammin vuoden aikana.
- Tarjoamme puhelinpalvelua kolmena päivänä viikossa, vastaamme sähköposteihin ja viestimme tulospelvityksen tietojen puutteista eVakan kautta. Asiakas voi saada eVaka-tukea myös palveluaikojen ulkopuolella. Pyrimme ohjeistamaan asiakkaita mahdollisimman selkeästi esimerkiksi lähettämällä suoria viestejä tai päivittämällä kotisivujen ohjeita.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 27.10.2025 § 319

Päätösehdotus

Esittelijä

Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Henna Partasen ym. 28.4.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen ohjauksesta varhaiskasvatusmaksujen tulospelvityksen tekemiseen turhien perintäprosessien välttämiseksi sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kasvun ja oppimisen lautakunta 08.10.2025 § 255

Päätösehdotus

Esittelijä

Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 247	24.09.2025
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 255	08.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 319	27.10.2025
Valtuusto	§ 159	17.11.2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa selostusosan mukaisen lausunnon valtuutettu Henna Partanen ja 20 muun kaupunginvaltuutetun 28.4.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen ohjausta varhaiskasvatusmaksujen tuloksetyksen tekemiseen turhien perintäprosessien välttämiseksi.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kasvun ja oppimisen lautakunta 24.09.2025 § 247

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa selostusosan mukaisen lausunnon valtuutettu Henna Partanen ja 20 muun kaupunginvaltuutetun 28.4.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen ohjausta varhaiskasvatusmaksujen tuloksetyksen tekemiseen turhien perintäprosessien välttämiseksi.

Käsittely

Puheenjohtaja Laiho ehdotti Wallsin kannattamana asian jättämistä pöydälle.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko pöydällepanoehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:
Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Nämnden Svenska rum 25.09.2025 § 82

Förslag

Föredragande
Direktör för sektorn för fostran och lärande Narvo-Akkola Merja

Nämnden Svenska rum ger ett utlåtande enligt redogörelsedelen som svar på Henna Partanens och 20 andra fullmäktigeledamöters motion 28.4.2025 om handledning för inkomstutredningar för klientavgifter inom småbarnspedagogik för att undvika onödiga indrivningsprocesser.

Beslut

Nämnden Svenska rum
Förslaget godkändes enhälligt.

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	84/88
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 247	24.09.2025
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 255	08.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 319	27.10.2025
Valtuusto	§ 159	17.11.2025

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite ohjausta varhaiskasvatusmaksujen tuloksetvityksen tekemiseen

Tiedoksi

§ 160

Kokouksessa jätetyt aloitteet ja kysymykset**Selostus**

Hallintosäännön I osan 1 luvun 7 §:n mukaisina aloitteina on jätetty seuraavat aloitteet:

- Valtuustoaloite vammaisten liputuspäivästä (Kajava Henna)
- Valtuustoaloite sähköisen huutokaupan käytön laajentamiseksi hankinnoissa (Laakso Mikko)
- Valtuustoaloite maahanmuuttajataustaisten nuorten työllistymismahdollisuuksien parantamisesta työelämälähtöisellä kielikoulutuksella (Miettinen Anja)
- Valtuustoaloite monimuotoisuuspeltojen perustamisesta erityisesti pikkulinnuille (Nevanlinna Risto)
- Valtuustoaloite luotettavuuden ja nopeuden parantamisesta HSL:n taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseksi. (Seppälä Peppi)
- Valtuustoaloite palkan sivukulujen näyttämisestä (Paldanius Martti)

Lisäksi puheenjohtaja totesi, että kokouksen aikana oli jätetty 1 valtuustokysymys:

- Valtuustokysymys turvakotipaikkojen riittävydestä ja uusien tilojen löytymisestä Espoossa (Nurminen Minna ja Immonen Ella)

Päätös

Valtuusto:

Puheenjohtajan ehdotukseen yhtyen valtuusto yksimielisesti lähetti aloitteet ja kysymyksen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 147, § 148, § 152, § 153, § 154, § 155, § 156, § 157, § 158, § 159, § 160

Muutoksenhakukielto

Edellä mainitusta päätöksestä, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain (410/2015) 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 149, § 150, § 151

Kunnallisvalitus

Edellä mainittuihin päätöksiin haetaan muutosta valittamalla.

Valituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Muutosta päätöksiin haetaan Helsingin hallinto-oikeudelta.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Asianosaisten katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua päätöksen lähettämisestä tai saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on julkaistu, ei oteta lukuun valitusaikaa laskettaessa.

Valituskirjelmän sisältö

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valituskirjelmä on valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen omakätisesti allekirjoitettava. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta, sekä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa Helsingin hallinto-oikeudelle osoitteella:

Helsingin hallinto-oikeus, kirjaamo
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000
Telekopio: 029 56 42079
Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi
Virastoaika: 8.00 – 16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Omalla vastuulla valituskirjelmän voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Omalla vastuulla valituksen voi toimittaa ennen valitusajan päättymistä myös telekopiona tai sähköpostilla. Määräajassa toimitettava asiakirja on lähetettävä ennen määräajan päättymistä lainkäyttöviranomaiselle siten, että asiakirja on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä.

Valituksen käsittelyn maksullisuus

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua tuomioistuinmaksulain (1020/2024) nojalla. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa valitusviranomaiselta. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa valitusviranomaiselta sekä tuomioistuinlaitoksen sivustolta.